

Éves beszámoló

2015

Jelentés a 2015. december 31-ével záruló év gazdálkodásáról	2
Az EKB Pénzügyi beszámolója	18
Mérleg a 2015. december 31-i fordulónapon	18
Eredménykimutatás a 2015. december 31-én záródó évről	20
Számviteli alapelvek	21
A mérleg sorokat leíró, részletező pontok	30
Mérlegen kívüli instrumentumok	46
Az eredménykimutatás sorait leíró, részletező pontok	49
Auditori jelentés	56
Kiegészítő melléklet a nyereség, illetve veszteség felosztásáról	58

Jelentés a 2015. december 31-ével záruló év gazdálkodásáról

1 A jelentés célja

Ez a jelentés az EKB éves pénzügyi beszámolójának szerves részét képezi. Háttér-információt nyújt az olvasó részére az EKB tevékenységéről, működési keretrendszeréről, valamint műveleteinek a pénzügyi kimutatásokra gyakorolt hatásáról.

A jelentés az EKB pénzügyi kimutatásainak készítéséhez kapcsolódó legfontosabb folyamatokat ismerteti. Mivel a bank tevékenységét és műveleteit monetáris politikai céljainak elérése érdekében végzi, pénzügyi eredményét monetáris politikai intézkedéseivel összefüggésben kell vizsgálni. A jelentés ezért az EKB-hoz kapcsolódó főbb kockázatokat és a bank műveleteinek kockázatokra gyakorolt hatását is ismerteti a rendelkezésére álló pénzügyi erőforrások mellett, továbbá azt vizsgálja, hogy fő tevékenysége hogyan befolyásolja pénzügyi beszámolóját.

2 Elsődleges célok, feladatok

Az EKB elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. A KBER alapokmánya az intézmény számára a következő fő feladatokat rögzíti: az Európai Unió monetáris politikájának végrehajtása, devizaműveletek végzése, az euroövezeti tagországok nemzetközi tartalékainak kezelése, valamint a fizetési rendszerek zökkenőmentes működésének előmozdítása.

Ezen túlmenően az egységes felügyeleti mechanizmus (SSM) hatékony és következetes működéséért is felelős. Ennek kapcsán célja olyan kényszerítő hatású (intruzív) és eredményes bankfelügyeleti tevékenység végzése, amellyel hozzájárul a bankrendszer biztonságos és szilárd működéséhez, továbbá az Európai Unió pénzügyi rendszerének stabilitásához.

3 Főbb folyamatok

Az EKB Éves beszámolójának összeállításához számos fontos tevékenység kapcsolódik.

3.1 Ellenőrzés a szervezeti egységeken belül

Az EKB belső ellenőrzési rendszerének keretein belül minden szervezeti egység önállóan felel saját működési kockázatkezelési és ellenőrzési intézkedéseikért, ezzel biztosítva működésének hatékonyságát és eredményességét, valamint az EKB

pénzügyi beszámolójába bekerülő adatok pontosságát. A felelősség és az elszámoltathatóság költségvetési ügyekben szintén elsősorban az egyes szakterületekre hárul.

3.2 Költségvetési folyamatok

Az Emberi Erőforrás, Költségvetési és Szervezeti Főigazgatóságon belül a Költségvetési, Kontrolling és Szervezeti Osztály (BCO)¹ dolgozza ki az EKB erőforrás-gazdálkodásának keretrendszerét, továbbá ő állítja össze és kíséri figyelemmel a stratégiai tervezést és a kapcsolódó működési költségtervet. E tevékenységét a szakterületekkel együttműködve végzi, miközben a szeparáció alapelvét² is alkalmazza, a tevékenység eredménye pedig az osztályok éves munkaprogramjában jelenik meg. A BCO feladata továbbá az EKB- és a KBER-szintű projektek tervezése, erőforrás-ellenőrzése, valamint a költség-haszon elemzések és beruházási elemzések elkészítése. Az Igazgatóság³ – a BCO tanácsait figyelembe véve –, a Kormányzótanács pedig a Költségvetési Bizottság (BUCOM) közreműködésével rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy a kiadások összhangban vannak-e a jóváhagyott költségtervvel. Az EKB eljárási szabályzatának 15. cikke értelmében a BUCOM úgy segíti a Kormányzótanács munkáját, hogy az EKB éves költségvetési javaslatait és az Igazgatóság pótlólagos költségterv finanszírozására vonatkozó kérelmeit még a kormányzótanácsi előterjesztés előtt értékeli.

3.3 Pénzügyi kockázati felvigyázási funkciók

Az EKB Kockázatkezelési Igazgatóságának feladata javaslatokat tenni olyan elvi-stratégiai alapelvekre és eljárásokra, amelyek megfelelő szintű védelmet biztosítanak a pénzügyi kockázatok ellen (a) az eurorendszer (az EKB-t is beleértve) számára a monetáris politikai műveletek vonatkozásában; (b) az EKB számára a nemzetközi tartalékainak, aranykészletének és euróban denominált befektetési portfólióinak kezelésével összefüggésben. A Kockázatkezelési Igazgatóság emellett kockázatkezelési szempontból értékeli az eurorendszer monetáris és devizapolitikai működési keretrendszerét, valamint javaslatokat dolgoz ki ezek tökéletesítésére. Ezen túlmenően a Kockázatkezelési Bizottság (RMC) – amely az eurorendszerbeli központi banki szakértőket foglalja magában – is segítséget nyújt a döntéshozó testületek számára az eurorendszer megfelelő védelmének biztosításában. Ezt a piaci műveletekből adódó pénzügyi kockázatok kezelése és ellenőrzése révén éri el, mind az eurorendszer monetáris politikai műveleteivel, mind az EKB devizatartalék-portfóliójával összefüggésben. Az RMC hozzájárul többek között az eurorendszer

¹ 2016-ban a BCO az újonnan létrehozott Költségvetési és Pénzügyi Főigazgatósághoz kerül.

² A szeparáció elve az SSM-rendelet azon követelményére utal, amely szerint az EKB-nak bankfelügyeleti funkcióit monetáris politikai és egyéb feladatainak sérelme nélkül, illetve ezektől elkülönítve kell ellátnia.

³ 2016-tól az újonnan kinevezett, kiszolgáló szervezeti egységekért felelős főtisztviselő (Szolgáltatási Főtisztviselő) is aktív szerepet játszik a költségtervek figyelemmel kísérésében.

mérlegét övező pénzügyi kockázatok nyomon követéséhez és méréséhez, a beszámolóhoz, valamint segít a kapcsolódó módszertan és keretrendszer meghatározásában és felülvizsgálatában.

3.4 Portfóliókezelés

Az EKB kétféle befektetési portfólióval rendelkezik: az egyik egy USA-dollárban és japán jenben denominált devizatartalék-befektetési portfólió, a másik pedig egy euróban denominált vagyonalap-befektetési portfólió. A bank saját nyugdíjrendszeréhez kapcsolódó eszközöket külső alapkezelő által kezelt portfólióba fektetik. Az EKB-nak euróban denominált, monetáris politikai célú értékpapír-állománya is van, amely az értékpapír-piaci programmal (SMP), az eszközfedezetű értékpapírprogrammal (ABSPP), az állami szektort érintő vásárlási programmal (PSPP), valamint a három fedezettkötvény-vásárlási programmal (CBBP) összefüggésben került birtokába.

3.5 Az EKB pénzügyi beszámolójának összeállítása

Az EKB Éves beszámolóját az Igazgatóság állítja össze a Kormányzótanács által megállapított számviteli irányelveknek megfelelően.⁴

Az Igazgatási Főigazgatóság Pénzügyi Beszámolási és Politikai Osztálya⁵ felelős – a többi szakterülettel együttműködve – az Éves beszámoló elkészítéséért, továbbá gondoskodik arról, hogy a teljes kapcsolódó dokumentáció időben eljusson a könyvvizsgálókhöz és a döntéshozó testületekhez. A pénzügyi beszámolási eljárások és az EKB Éves beszámolója belső ellenőrzés tárgyát képezheti. Az EKB belső ellenőrzési tevékenysége összhangban áll a belső ellenőrzések szakmai gyakorlatának a Belső Ellenőrök Intézete által lefektetett nemzetközi normáival. A Belső Ellenőrzési Igazgatóság valamennyi jelentése, amely az érintett szakterületeknek szóló ajánlásokat is tartalmazza, az Igazgatóság elé kerül.

Az EKB Éves beszámolóját továbbá független külső könyvvizsgáló is auditálja, akinek kinevezését a Kormányzótanács ajánlására az EU Tanácsa hagyja jóvá. A külső könyvvizsgáló megvizsgálja az EKB könyveit és beszámolóját, továbbá teljes körű betekintése van a bank tranzakcióival kapcsolatos valamennyi információba.⁶ Véleményt nyilvánít arról, hogy az éves beszámoló megbízható és valós képet fest-e az EKB pénzügyi helyzetéről és tevékenységének eredményeiről, összhangban a Kormányzótanács által megfogalmazott számviteli alapelvekkel. Azt is értékelnie kell, hogy az Éves beszámoló elkészítése és bemutatása során alkalmazott belső

⁴ Lásd a számviteli irányelveket.

⁵ 2016-tól a Pénzügyi Beszámolási és Politikai Osztály az újonnan létrehozott Költségvetési és Pénzügyi Főigazgatóság részét képezi.

⁶ Az EKB külső könyvvizsgálóinak függetlenségébe vetett bizalom erősítése érdekében a könyvvizsgáló cégek ötévente váltják egymást.

ellenőrzési intézkedések helytállóak-e, és hogy a számviteli alapelvek megfelelőek voltak-e.

Az EKB Eszköz- és Forrásbizottsága – amely az EKB piaci műveletekért, számviteli ügyekért, pénzügyi beszámolóért, kockázatkezelésért és költségvetési ügyekért felelős szakterületeinek képviselőiből áll – módszeresen ellenőrzi és értékeli az EKB mérlegére és eredménykimutatására potenciálisan hatást gyakorló összes tényezőt. Áttekinti az Éves beszámolót és a hozzá kapcsolódó dokumentációt, még mielőtt az az Igazgatóság elé kerülne jóváhagyásra.

Miután az Igazgatóság engedélyezte az Éves beszámoló publikálását, a külső könyvvizsgálói szakvéleménnyel és a kapcsolódó dokumentációval együtt a kormányzótanácsi jóváhagyást megelőzően a Számvizsgáló Bizottság elé kerül. A Számvizsgáló Bizottság a Kormányzótanács feladatköreinek ellátását segíti, többek között a pénzügyi információk megbízhatósága és a belső ellenőrzési folyamatok felvigyázása tekintetében. Ezzel összefüggésben értékeli az EKB Éves beszámolóját, megvizsgálva, hogy az megbízható és valós képet ad-e a bank pénzügyi helyzetéről, és hogy a jóváhagyott számviteli szabályokkal összhangban állították-e össze őket. Emellett megvizsgál minden olyan jelentősebb számviteli vagy pénzügyi adatszolgáltatási kérdést, amely hatással lehet az EKB pénzügyi beszámolóra.

A Kormányzótanács minden év februárjában hagyja jóvá az Éves beszámolót, amelyet közvetlenül ezután közzétesznek, a gazdálkodási jelentéssel és az eurorendszer összevont éves mérlegével együtt.

4 Kockázatkezelés

Az EKB tevékenységének kulcseleme a kockázatkezelés, amely a kockázatok feltárásának, értékelésének, enyhítésének és figyelemmel kísérésének folyamatán keresztül zajlik. Az alábbi táblázat az EKB céljainak eléréséhez igénybe vett fontosabb műveleteiről és feladatköreiről ad áttekintést, valamint arról, hogy ezek miként befolyásolják a bank pénzügyi kimutatásait.

Az EKB tevékenységét övező kockázatok

Kockázat	Összetevő	Kockázat típusa	Kockázati forrás	Kockázatkezelési rendszer	
Pénzügyi kockázatok	Hitel-kockázat	Hitel-nemteljesítési kockázat A „nemteljesítési esemény” – a kötelezett (partner vagy kibocsátó) pénzügyi kötelezettségeinek késedelmes teljesítése – okozta pénzügyi veszteség kockázata.	<ul style="list-style-type: none"> nemzetközi tartalékok euróban denominált befektetési portfólió monetáris politikai célú értékpapír-állomány 	<ul style="list-style-type: none"> alkalmassági kritériumok átvilágítási (due diligence) értékelés kitettségi limitek fedezetnyújtás diverzifikálás pénzügyi kockázatok nyomon követése 	
		Hitelmigrációs kockázat Annak kockázata, hogy valamely pénzügyi eszköz hitelminőségének vagy -minőségének romlása miatt átárazódik, ami pénzügyi veszteséget eredményez.	<ul style="list-style-type: none"> nemzetközi tartalékok euróban denominált befektetési portfólió 		
	Piaci kockázat	Deviza- és termékpiazi kockázat Az árfolyam-ingadozás miatt a devizában fennálló pozíciókon, illetve a piaci ár ingadozásából adódóan az árucikkeken keletkező pénzügyi veszteség bekövetkeztének kockázata.	<ul style="list-style-type: none"> nemzetközi tartalékok aranykészlet 		<ul style="list-style-type: none"> devizaállományok és arany diverzifikálása átértékelési arany- és devizaszámlák pénzügyi kockázatok nyomon követése
		Kamatkockázat A pénzügyi veszteség kedvezőtlen kamatláb-alakulás miatti bekövetkeztének kockázata, amely vagy a pénzügyi instrumentumok piaci értékvesztésével, vagy a nettó kamatbevételre gyakorolt negatív hatással jár.	<ul style="list-style-type: none"> nemzetközi tartalékok euróban denominált befektetési portfólió monetáris politikai célú értékpapír-állomány 		<ul style="list-style-type: none"> eszközallokációs politika árfolyam-átértékelési számlák piaci kockázati limitek pénzügyi kockázatok nyomon követése
	Likviditási kockázat Annak kockázata, hogy egy adott eszközt nem lehet megfelelő időn belül annak piaci árfolyamán likvidé tenni, és emiatt pénzügyi veszteség keletkezik.	<ul style="list-style-type: none"> nemzetközi tartalékok 	<ul style="list-style-type: none"> eszközallokációs politika likviditási határértékek pénzügyi kockázatok nyomon követése 		
Működési kockázat Annak kockázata, hogy az intézményt emberi tevékenység vagy mulasztás, hibás emberierőforrás-gazdálkodás vagy személyzeti politika, belső szervezetrányítási és üzletmeneti folyamatok nem megfelelő végrehajtása, e folyamatok kudarca vagy a folyamatokat támogató rendszerek összeomlása, illetve valamely külső esemény (pl. természeti katasztrófa, külső támadás) miatt negatív pénzügyi, üzletmeneti vagy reputációs hatás éri.	<ul style="list-style-type: none"> munkaerő, emberierőforrás-gazdálkodás és személyzeti politika belső szervezetrányítási és üzletmeneti folyamatok rendszerek külső események 	<ul style="list-style-type: none"> a működési kockázatok feltárása, értékelése, nyomon követése, válaszlépés kidolgozása és beszámolás a kockázati toleranciapolitika nyújtotta iránymutatás kockázati mátrix üzletmenet-folytonossági keretrendszer 			

4.1 Pénzügyi kockázatok

Pénzügyi kockázatok az EKB alaptevékenységéből és a hozzá kapcsolódó nyitott pozíciókból erednek. Az eszközallokációval kapcsolatos döntéseket az EKB hozza, amely egyszersmind megfelelő kockázatkezelési és átvilágítási (due diligence) keretrendszereket is működtet, figyelembe véve az egyes portfóliók rendeltetéseit, a pénzügyi kitettséget, valamint a döntéshozó testületek kockázati preferenciáit.

A pénzügyi kockázatok többféle kockázati mérőszám segítségével számszerűsíthetők. Az EKB saját szakemberei által kidolgozott olyan becslési technikákat alkalmaz, melyek egységes piaci és hitelkockázat-szimulációs keretrendszerre épülnek. A kockázati mérőszámokat megalapozó legfontosabb modellezési fogalmakat, technikákat és feltevéseket piaci normák alapján alakították ki. Az intézmény annak érdekében, hogy átfogó képet kapjon a potenciális kockázati eseményekről, amelyek különböző gyakorisággal és intenzitással következhetnek be, kétféle statisztikai mérőszámra támaszkodik: a kockázatotott értékre (VaR) és a „várható veszteség”-re (Expected Shortfall)⁷, amelyeket több konfidenciaszinten számít. Emellett az érzékenységi és a stresszforogatókönyv-elemzések is segítenek jobban megérteni és kiegészíteni a statisztikai kockázati becsléseket.

A 95%-os konfidenciaszinten, egyéves időhorizontra számított VaR (VaR95%) azt mutatja, hogy 2015. december 31-én az EKB a pénzügyi eszközein keresztül összesen 10 milliárd euro összegű pénzügyi kockázatnak volt kitéve, amely 1,4 milliárd euróval magasabb a 2014. december 31-i aggregált adatnál. A növekedés főként abból ered, hogy az USA-dollár és a japán jen euróval szembeni 2015-ös felértékelődését követően nőtt az EKB devizatartalék-állományának piaci értéke, és ezzel párhuzamosan a devizakockázati kitettsége.

4.1.1 Hitelkockázat

Az EKB által a hitelkockázattal szembeni kitettségének meghatározására alkalmazott kockázatkezelési intézkedések és limitek műveletenként eltérnek egymástól a különböző portfóliók monetáris politikai vagy befektetési céljától, valamint az ügyletbe vont eszközök kockázati jellemzőitől függően.

A bank nemzetközi tartalékaiból eredő hitelkockázat mértéke alacsony, mivel a tartalékok kiváló hitelminősítésű eszközökbe vannak fektetve.

Az aranykészletek hitelkockázati szempontból semlegesek, mivel az EKB harmadik félnek nem nyújt hitelt aranyban.

Az euróban denominált befektetési portfólió célja, hogy jövedelmet generáljon az EKB működési költségeinek fedezésére, ugyanakkor megőrizze a befektetett tőke értékét. Éppen ezért a hozamok nagyságával kapcsolatos megfontolások viszonylag nagyobb szerepet játszanak e portfólió eszközallokációjában és kockázatkezelési keretrendszerében, mint az EKB nemzetközi tartaléka esetében. Ennek ellenére a hitelkockázatot itt is mérsékelt szinten tartják.

⁷ A kockázatotott érték (Value at Risk – VaR) a pénzügyi eszközök egy adott portfólióját fenyegető potenciális veszteség felső küszöbértéke, amelynél – egy statisztikai modell alapján – bizonyos valószínűséggel (konfidenciaszint mellett) nem lesz nagyobb a veszteség egy meghatározott kockázati horizonton. A várható veszteség (Expected Shortfall – ES) egy koherens kockázati mérőszám, amely ugyanarra az időhorizontra és konfidenciaszintre alkalmazva a VaR-nál konzervatívabb, mivel azt a valószínűséggel súlyozott átlagveszteséget méri, amely a VaR-küszöböt is meghaladó lehető legrosszabb forgatókönyv bekövetkezése során keletkezhet. A veszteség ebben az összefüggésben az EKB portfólióinak a mérlegben a tárgyidőszak elején szereplő nettó vagyónértéke és az időszak végi szimulált értékek közötti különbségként van definiálva.

Az alkalmazott kockázatkezelési technikák eredményeként a monetáris politikai célú értékpapír-állományhoz kapcsolódó hitelkockázat az EKB toleranciaszintjein belülre esik. A monetáris politikai célból vásárolt értékpapír-állományhoz kapcsolódó migrációs hitelkockázat közvetlenül nem érinti az EKB pénzügyi beszámolóját, mivel ezeket az értékpapírokat értékvesztéssel módosított, amortizált bekerülési értéken mutatják ki, vagyis nem piaci árfolyamon értékelik. Hitel-nemteljesítési kockázattal viszont számolni kell az esetükben, így hitelminőségük romlása módosíthatja az EKB pénzügyi beszámolóit az értékvesztés rendszeres vizsgálatának és elszámolásának folyamatán keresztül.

4.1.2 Piaci kockázat

Az EKB eszközei kezelése során a piacon főleg deviza- és termékpiaci kockázatnak (aranyárrkockázat) van kitéve, de emellett kamatkockázattal is számolnia kell.

Deviza- és termékpiaci kockázat

Az EKB pénzügyi kockázati profiljában meghatározó szerepet tölt be a deviza- és termékpiaci kockázat, ami az aranykészlete és (főként USA-dollárból álló) devizatartalék-állománya nagyságának, valamint a devizaárfolyamok és az aranyár nagyfokú ingadozásának tudható be.

Az arany és a nemzetközi tartalékok monetáris politikai jelentősége miatt az EKB nem törekszik a deviza- és termékpiaci kockázat kiküszöbölésére. E kockázatokat ténylegesen enyhíti a különböző devizaállományok és az arany diverzifikálása.

Az eurorendszer szabályainak értelmében az arany átértékelési számláját – amely 2015. december 31-én 11,9 milliárd eurót (2014-ben 12,1 milliárd eurót) tett ki – és az USA-dollár átértékelési számláját – amely 2015. december 31-én 10,6 milliárd eurót (2014-ben 6,2 milliárd eurót) tett ki – igénybe lehet venni az aranyár és a dollárárfolyam jövőbeli kedvezőtlen változása hatásának semlegesítésére, ezzel enyhítve, sőt megakadályozva azt, hogy bármilyen módon befolyásolják az EKB eredménykimutatását.

Kamatkockázat

Az EKB nemzetközi tartalékait és euróban denominált befektetési portfólióit zömmel rögzített hozamú értékpapírokba fektetik, amelyeket piaci árfolyamon átértékelnek, így ezek ki vannak téve a kamatlábmozgásokból eredő piaci kockázatnak. A piaci alapú értékelés miatti kamatkockázatot eszközallokációs politika és piaci kockázati limitek segítségével kezelik, aminek köszönhetően a piaci kockázat arra a szintre szorítható, amely tükrözi a banknak a különböző portfóliókra vonatkozó kockázathozam preferenciáit. Ha utóbbiakat a fix kamatozású portfóliók módosított

átlagidejében (modified duration)⁸ fejezzük ki, az eltérő kockázat-hozam preferenciák miatt az euróban denominált befektetési portfólió esetében hosszabb módosított átlagidőt kapunk, mint a nemzetközi tartalékokéban.

Az EKB tevékenységét övező, piaci alapú értékelés miatti kamatkockázat 2015 folyamán korlátozott maradt.

Az eszközvásárlási programok (a három CBPP, az SMP, az ABSPP és a PSPP) keretében vásárolt értékpapírokat értékvesztéssel módosított, amortizált bekerülési értéken mutatják ki, vagyis nem piaci árfolyamon értékelik, így ez az értékpapír-állomány nincsen kitéve piaci alapú értékelés miatti kamatkockázatnak. Az ezeken keletkezett kamatbevétel és a megfelelő kötelezettségekhez kapcsolódó ráfordítás kamatláb-érzékenysége közötti eltérés következtében azonban kamatkockázat merül fel, amely negatív hatással lehet az EKB nettó kamatbevételére. Az ilyen jellegű, eszközallokációs politika – többek között a megfelelő áron történő vásárlást biztosító irányelvek és eljárások – segítségével kezelt kockázatot tovább csökkentik a kamatmentes kötelezettségek, valamint a bank mérlegének általános eszköz- és forrásstruktúrája. A monetáris politikai célból vásárolt értékpapír-állományhoz kötődő kamatkockázat 2015 folyamán nőtt, főként a PSPP keretében lebonyolított vásárlások következtében. Az EKB azonban várhatóan összességében pozitív nettó kamatbevételre tesz szert az elkövetkező években, még abban a valószínűtlen esetben is, ha rendkívül kedvezőtlen kamatkockázati forgatókönyv valósulna meg.

4.1.3 Likviditási kockázat

Az euro meghatározó tartalékdeviza mivoltából, az EKB központi banki szerepéből, valamint eszköz- és forrásstruktúrájából adódóan az EKB fő likviditási kockázata a nemzetközi tartalékokkal függ össze, hiszen, hogy devizapiaci intervenciót tudjon végrehajtani, adott esetben rövid idő alatt nagy mennyiségben kell likvidé tennie ezeket az eszközöket. E kockázat kezelése érdekében eszközallokáció és határértékek gondoskodnak arról, hogy az EKB eszközállományának kellően nagy hányadát gyorsan likvidé lehessen tenni, elhanyagolható árfolyamváltozás mellett.

Az EKB portfólióinak likviditási kockázati profilja jobbra változatlan maradt 2015-ben.

4.2 Működési kockázat

A működési kockázatkezelési (ORM) keretrendszer fő célja gondoskodni arról, hogy az EKB teljesítse küldetését és elérje céljait, továbbá hogy megvédje az intézmény hírnevét és egyéb eszközeit a veszteségektől, visszaélésektől és káreseményektől.

⁸ A módosított átlagidő a portfólióértékek a hozamgörbék párhuzamos eltolódásaira való érzékenységet méri.

Az ORM-keretrendszerben az egyes szakterületek feladata működési kockázatuk és ellenőrzési intézkedéseik meghatározása, értékelése, nyomon követése, a megfelelő válaszlépés kidolgozása és a kapcsolódó beszámolás. Vannak több szakterület érintő, horizontális szervezeti egységek is, amelyek sajátos ellenőrzést végeznek banki szinten. Itt az EKB kockázati toleranciapolitikája nyújt iránymutatást a kockázatkezelési stratégiákhoz és a kockázatvállalási eljárásokhoz. A politikához az EKB hatás- és valószínűségi skáláján (amelyben mennyiségi és minőségi ismérveket egyaránt alkalmaznak) alapuló kockázati mátrix kapcsolódik.

Az ORM/BCM szakterület felelős az üzletmenet-folytonossági (BCM) és a működési kockázatkezelési keretrendszer gondozásáért, továbbá ezeken a területeken módszertani segítséget nyújt a kockázatgazdáknak és az ellenőrzésért felelős személyeknek. Éves és eseti jelentéseket készít az ORC és az Igazgatóság számára, továbbá támogatja a döntéshozó testületeket az EKB működési kockázatkezelésének felvigyázásában játszott szerepükben. Az ORC összehangolja és végrehajtja a BCM programot, irányítja a rendszeres üzletmenet-folytonossági teszteket, és felülvizsgálja az EKB határidős tevékenységi köreire vonatkozó üzletmenet-folytonossági konstrukciókat, működési zavar esetén pedig támogatja a kríziskezelő csoportot, beleértve a támogató egységeket ugyanúgy, mint a szervezeti egységeket.

5 Pénzügyi erőforrások

Saját tőke

Az euro 2015. január 1-ji litvániai bevezetésével egy időben a Lietuvos bankas 43 millió eurót fizetett be az EKB tőkéjébe. Ennek következtében az EKB befizetett tőkéje 2015. december 31-én 7740 millió eurót tett ki. Az EKB tőkéjével kapcsolatban további részletek az Éves beszámoló „Saját tőke” című 15.1 pontjában olvashatók.

Devizaárfolyam-, kamatláb-, hitel- és aranyárfolyam-kockázatra képzett céltartalék

Mivel az EKB jelentős mértékben kitett a 4. pontban ismertetett pénzügyi kockázatoknak, céltartalékokat képez a devizaárfolyam-, a kamatláb-, a hitel- és az aranyárfolyam-kockázat fedezésére. A bank a céltartalék nagyságát és további indokoltságát évről évre felülvizsgálja. A vizsgálat során számos tényezőt figyelembe vesz, különösen a kockázatos eszközök állományának szintjét, az adott pénzügyi évben realizálódott kockázati kitettség nagyságát, a következő évre prognosztizált eredményt, valamint a kockázatértékelést, amely a kockázatos eszközök kockázatosított értékének számításán (a VaR módszertan következetes alkalmazásán) alapszik. A kockázati céltartalék és az EKB általános tartalékalapjának részét

képező összegek együttesen nem haladhatják meg az euroövezeti NKB-k által befizetett tőke értékét.

A 2014. december 31-i állapot szerint a devizaárfolyam-, kamat-, hitel- és aranyárfolyam-kockázatra képzett céltartalék 7575 millió eurót tett ki. A Lietuvos bankas 2015. január 1-jével 45 millió eurót fizetett be a kockázati céltartalékba, amelynek összege így 7620 millió euróra nőtt. Ez az összeg megegyezik az EKB-nak az euroövezeti NKB-k által 2015. december 31-i állapot szerint befizetett tőkéjével.

Átértékelési számlák

Az árfolyam-átértékelés alá eső aranykészleteken, devizaeszközökön és értékpapírokon keletkezett nem realizált nyereség nem az eredménykimutatásban jelenik meg jövedelemként, hanem közvetlenül az EKB mérlegének forrás oldalán, az átértékelési számlákon kerül kimutatásra. Ezen állományok arra szolgálnak, hogy a jövőbeli kedvezőtlen árfolyam- és devizaárfolyam-mozgások hatását semlegesítsék, így olyan pénzügyi pufferek tekinthetők, amelyek megerősítik az EKB-nak a kockázatokkal szembeni ellenálló képességét.

Az aranyat, devizát és értékpapírt tartalmazó átértékelési számlák összesített állománya 2015. december végén 25 milliárd euro⁹ (2014-ben 20,2 milliárd euro) volt. További részletek a számviteli alapelvekben és a mérleg kiegészítő mellékletének 14., „Átértékelési számlák” című pontjában olvashatók.

Az 1. ábrán az EKB fent említett pénzügyi erőforrásainak, valamint a főbb devizák és az arany árfolyamának 2008–15 közötti alakulása figyelhető meg.¹⁰ Ebben az időszakban (a) az EKB befizetett tőkéje közel duplájára nőtt, főként a Kormányzótanács 2010-es, a jegyzett tőke emelésére vonatkozó határozatának eredményeként; (b) a kockázati céltartalék az euroövezeti NKB-k befizetett tőkéjével megegyező összegűre nőtt; és (c) az átértékelési számlák jelentős mértékű volatilitást mutattak, ami főként a devizák és az arany árfolyammozgásainak tudható be.

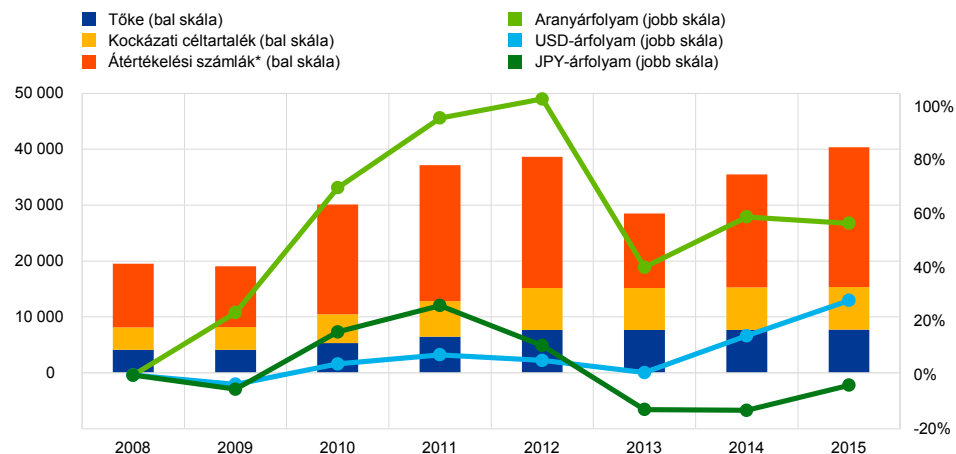
⁹ Emellett a mérleg „Átértékelési számlák” sora a volt munkavállalók juttatásainak újraszámolt értékeit is tartalmazza.

¹⁰ A fontosabb devizaárfolyamok és az aranyár alakulását a 2008. év végi deviza- és aranyárfolyamhoz viszonyítva, százalékos változásként mutatjuk be.

1. ábra

Az EKB pénzügyi erőforrásainak, a főbb devizaárfolyamoknak és az aranyárfolyamának alakulása 2008 és 2015 között

(millió EUR; százalékos változás 2008-hoz képest)

*Az aranyon, devizákon és értékpapírokon elért teljes átértékelési nyereséget tartalmazza.
Forrás: EKB.

6 A legfontosabb tevékenységi körök hatása a pénzügyi kimutatásokra

Az alábbi táblázat az EKB céljainak eléréséhez igénybe vett legfontosabb műveletekről és feladatkörökről ad áttekintést, valamint arról, hogy ezek miként befolyásolják a bank pénzügyi kimutatásait.

Művelet/feladatkör	Az EKB Éves beszámolójára gyakorolt hatás
Monetáris politikai műveletek	A szokásos monetáris politikai műveletek decentralizált módon, az eurorendszer nemzeti központi bankjain keresztül kerülnek végrehajtásra. Így ezen műveleteknek nincs közvetlen hatása az EKB Éves beszámolójára.
Monetáris politikai célú értékpapír-állomány (a CBPP-k, az SMP, az ABSPP és a PSPP keretében)	Az EKB által vásárolt értékpapírok a „Monetáris politikai célú értékpapír-állomány” soron kerülnek kimutatásra. Ezen értékpapír-portfóliók amortizált bekerülési értéken kerülnek kimutatásra, és évente legalább egyszer értékvesztés szempontjából minősítik őket. A kamatszélvényes kötvényeken keletkezett kamatbevétel, valamint a diszkont- és felár-amortizáció az eredménykimutatásban kerül elszámolásra. ¹¹
Befektetési tevékenység (Nemzetközi tartalékok és a saját vagyonalap kezelése)	Az EKB nemzetközi tartaléka a mérlegben ¹² vagy mérlegen kívüli számlákon van kimutatva a kiegyenlítés napjáig. Az EKB saját vagyonalap-portfóliója a mérlegben elsősorban az „Egyéb pénzügyi eszközök” soron van feltüntetve. A nettó kamatbevétel – beleértve a kamatszélvényes kötvényeken keletkezett kamatbevételt, valamint a diszkont- és felár-amortizációt – az eredménykimutatásban szerepel. ¹³ A korábban elszámolt nem realizált nyereséget meghaladó, nem realizált devizaárfolyam- és árfolyamveszteség, valamint az értékpapír-eladásból származó realizált eredmény szintén az eredménykimutatásban ¹⁴ szerepel, míg a nem realizált nyereség a mérleg „Átértékelési számlák” során kerül kimutatásra.
Fizetési rendszerek (TARGET2)	Az euroövezeti NKB-knak az eurorendszeren belül a TARGET2-ből származó, EKB-val szembeni egyenlegei az EKB mérlegében egyetlen nettó eszköz-, illetve forráspozícióként vannak kimutatva. Az egyenlegek kamatozása az eredménykimutatás „Egyéb kamatbevétel” és „Egyéb kamatráfordítás” során jelenik meg.
Forgalomban lévő bankjegyek	Az EKB-ra a forgalomban lévő eurobankjegy-állomány összértékének 8%-át osztották. Ez a részesedés az NKB-kkal szembeni követelést von maga után, amely az irányadó refinanszírozási műveletek (MRO) kamatlába szerint kamatozik. Ezt a kamatbevételt az eredménykimutatás „Eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származó kamatbevételek” során mutatják ki. Az EKB állja központilag a költségeket, amelyek a pénzjegynyomdák és az NKB-k közötti nemzetközi eurobankjegy-szállításból, az új bankjegyek kiszállításából, valamint az NKB-k között a bankjegyhány többletkészletből való kiegyenlítéséből keletkeznek. E költségek az eredménykimutatás „Bankjegy-előállítási költségek” során szerepelnek.
Bankfelügyelet	Az EKB bankfelügyeleti tevékenységéből eredő éves költségeket a felügyelt pénzintézetekre kivetett éves felügyeleti díjból fedezik. A felügyeleti díjat az eredménykimutatás „Díjak és jutalékok nettó bevétele” tételében mutatják ki.

7

2015. évi eredmény

Az EKB 2015. évi nettó nyeresége 1082 millió euro volt (2014-ben 989 millió €).

¹¹ Ezek kimutatása az „Egyéb kamatbevétel” és az „Egyéb kamatráfordítás” soron történik.

¹² Jórészt az „Aranykészletek és aranykövetelések”, az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni devizakövetelések”, az „Euroövezeti rezidensekkel szembeni devizakövetelések”, és az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni devizakötelezettségek” tételekben szerepel.

¹³ Az EKB nemzetközi tartalékán keletkezett bevétel a „Nemzetközi tartalék utáni kamatbevétel” soron, míg a saját vagyonalapján keletkezett kamatbevétel, illetve -ráfordítás az „Egyéb kamatbevétel” és az „Egyéb kamatráfordítás” soron szerepel.

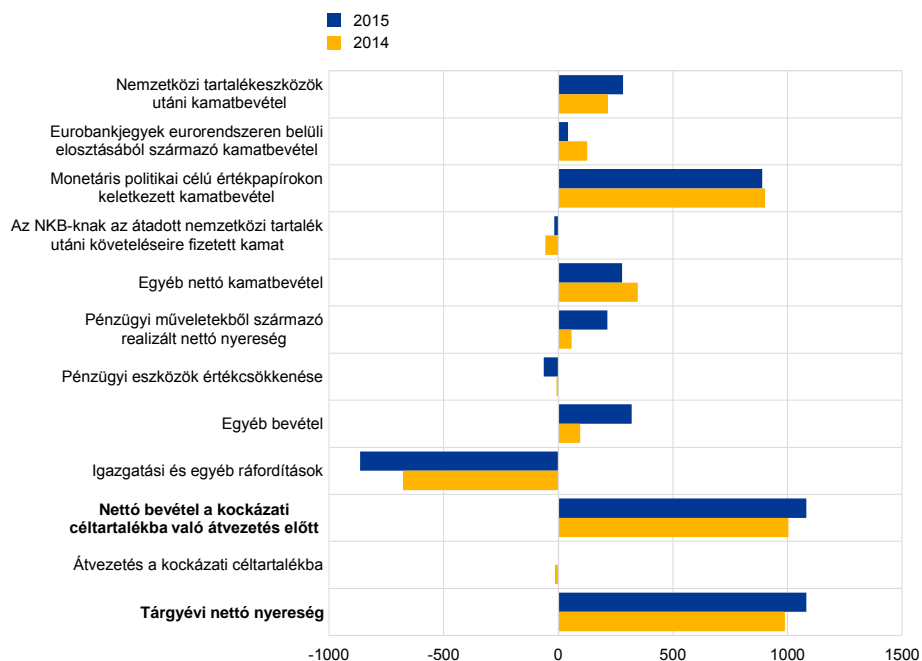
¹⁴ A „Pénzügyi eszközök és pozíciók értékvesztése”, illetve a „Pénzügyi műveletekből származó realizált nyereség/veszteség” soron.

A 2. ábra az EKB 2015. évi eredménykimutatásának tételeit hasonlítja össze a 2014. évivel.

2. ábra

Az EKB 2015. és 2014. évi eredménykimutatásának sorai

(millió euro)

Forrás: EKB

Fontosabb megállapítások

- 2015-ben a nettó kamatbevétel a 2014-es 1536 millió euróról 1475 millió euróra csökkent. Ebben közrejátszott, hogy 2015-ben a forgalomban lévő bankjegyeknek az EKB-ra eső részesedésén – az átlagosan alacsonyabb MRO-kamat miatt – kisebb kamatbevétel keletkezett, valamint a saját vagyonalap-portfólión keletkező kamatbevétel is kevesebb volt. E tényezők hatásait csak részben ellensúlyozta az USA-dollárban denominált értékpapír-portfólión elért és a dollár euróval szembeni felértékelődése következtében a nemzetközi tartalékon keletkezett nagyobb kamatbevétel; továbbá az az alacsonyabb kamatráfordítás, amely az euroövezeti NKB-knak az EKB részére történő nemzetközi tartalékátadás miatti követeléséből származik.
- A monetáris politikai célú értékpapír-állományon keletkezett kamatbevétel 2015-ben valamelyest csökkent, a 2014. évi 903 millió euróról 890 millió euróra. Az értékpapír-piaci program és az első két fedezettkötvény-vásárlási program keretében vásárolt értékpapírok lejáratára miatti kamatbevétel-csökkenést szinte

teljes mértékben ellensúlyozta a kiterjesztett eszközvásárlási programból származó kamatjövedelem.¹⁵

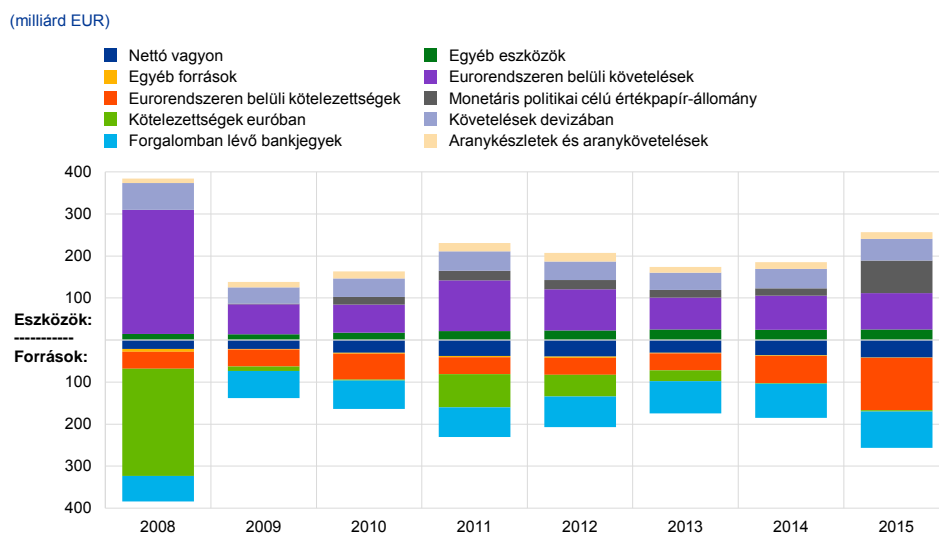
- A pénzügyi eszközök értékvesztése 2015-ben 56 millió euróval 64 millió euróra nőtt, főként az USD-portfólióban lévő értékpapírok piaci árának általános csökkenése miatt.
- Az EKB összes működési költsége – az értékcsökkenést is beleszámítva – 2015-ben 864 millió euro volt, szemben a 2014. évi 677 millió euróval. Az emelkedés jórészt az új székház értékvesztésének kezdetéhez és az egységes felügyeleti mechanizmus kapcsán felmerült magasabb költségekhez köthető. Míg azonban az EKB 2014-ben csak novemberben és decemberben fedezte a felügyelt pénzügyintézetekre kivetett díjakkal az SSM-hez kapcsolódó költségeit, 2015-ben az ilyen díjak már a teljes költséget fedezték. Ennek eredményeként az egyéb bevétel 2015-ben 320 millió euróra nőtt (a 2014-es 96 millió euróról).

8 Az EKB pénzügyi kimutatásainak hosszú távú alakulása

A 3. és a 4. ábra az EKB mérlegének és az eredménykimutatásának, valamint az egyes tételeknek az alakulását mutatja a 2008 és 2015 közötti időszakban.

3. ábra

Az EKB mérlegének alakulása 2008 és 2015 között¹⁶

Forrás: EKB.

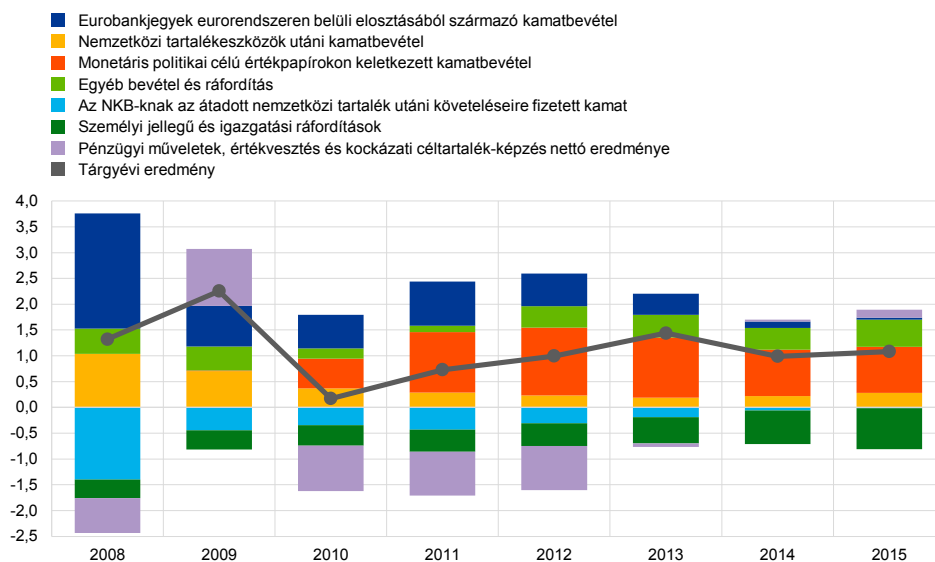
¹⁵ A kiterjesztett eszközvásárlási programot (APP) a 3. CBPP, az ABSPP és a PSPP program alkotja. Az APP-vel kapcsolatos további információk [az EKB weboldalán](#) olvashatók.

¹⁶ Az ábra év végi értékek alapján készült.

4. ábra

Az EKB eredménykimutatásának alakulása 2008 és 2015 között

(milliárd EUR)

Forrás: EKB.

Az EKB mérlegének 2008-hoz képest történt zsugorodása főként az eurorendszer-partnerkörrel szembeni USD-finanszírozási feltételek javulásával és az eurorendszer által végrehajtott USD-likviditást bővítő műveletek fokozatos csökkenésével magyarázható. Ez az EKB eurorendszeren belüli követeléseinek és euróban denominált kötelezettségeinek csökkenésében is tetten érhető volt. 2014 negyedik negyedében azonban a 3. CBPP és az ABSPP égisze alatt végzett eszközfedezetű értékpapír- és fedezettkötvény-vásárlásokkal az EKB mérlege bővülni kezdett. Ez a mérlegbővülés 2015-ben is folytatódott, a PSPP bevezetését követően az euroövezeti központi kormányzatok által kibocsátott értékpapírok vásárlásával. A felsorolt programok keretében végzett értékpapír-vásárlások elszámolása TARGET2-számlákon zajlott, így az EKB eurorendszeren belüli kötelezettségei ennek megfelelően növekedtek.

Az EKB nettó nyereségét a tárgyidőszakban a következő tényezők befolyásolták:

- Csökkent az irányadó refinanszírozási műveletek kamata, ami jelentősen visszafogta az EKB bankjegykibocsátásból származó jövedelmét (seigniorage). 2008-ban a kamatláb átlagosan 4% volt, míg 2015-ben 0,05%, aminek eredményeként a forgalomban lévő bankjegyeken keletkezett kamatbevétel a 2008. évi 2,2 milliárd euróról 2015-ben 0,04 milliárd euróra apadt.
- Az árfolyam-, kamatláb-, hitel- és aranyárcsökkentéssel szembeni céltartalékot átvezetésekkel növelték, különösen 2010 és 2012 között. Ebben az időszakban összesen 3,5 milliárd euro került átvezetésre a kockázati céltartalékba, ami ugyanekkorá összeggel csökkentette az EKB nyereségét.
- A nemzetközi tartalékon keletkezett bevétel fokozatosan, a 2008-as 1,0 milliárd euróról 2013-ban 0,2 milliárd euróra csökkent, aminek háttérében főként az

USD-hozamok csökkenése és ebből adódóan az USD-portfólión elért alacsonyabb kamatbevétel állt. Ez a tendencia azonban az utóbbi két évben megfordult, és az ilyen jellegű bevétel 2015-ben már 0,3 milliárd eurót ért el.

- Az eszközvásárlási program keretében vásárolt értékpapír-állomány az elmúlt hat év során az EKB teljes nettó kamatbevételének átlagosan 54%-át eredményezte.
- Az SSM létrehozása és működtetése az elmúlt két évben a személyi jellegű és igazgatási ráfordítások jelentős növekedésében játszott közre. Az SSM-hez kapcsolódó költségeket azonban 2014 novembere óta a felügyelt pénzügyintézetekre kivetett díjak fedezik.

Az EKB Pénzügyi beszámolója

Mérleg a 2015. december 31-i fordulónapon

ESZKÖZÖK	Vonatkozó pont	2015 €	2014 €
Aranykészletek és aranykövetelések	1	15 794 976 324	15 980 317 601
Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni követelések devizában	2		
Az IMF-fel szembeni követelések	2.1	714 825 534	669 336 060
Bankokkal szembeni számlakövetelések, értékpapír-befektetések, euroövezeten kívüli hitelek és egyéb euroövezeten kívüli eszközök	2.2	49 030 207 257	43 730 904 005
		49 745 032 791	44 400 240 065
Euroövezetbeli rezidensekkel szembeni devizakövetelések	2.2	1 862 714 832	1 783 727 949
Euroövezetbeli hitelintézetekkel szembeni egyéb követelések euróban	3	52 711 983	2 120 620
Euroövezeti rezidensek euróban denominált értékpapírai	4		
Monetáris politikai célú értékpapír-állomány	4.1	77 808 651 858	17 787 948 367
Eurorendszeren belüli követelések	5		
Eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásával kapcsolatos követelések	5.1	86 674 472 505	81 322 848 550
Egyéb eszköz	6		
Tárgyi eszközök és immateriális javak	6.1	1 263 646 830	1 249 596 659
Egyéb pénzügyi eszközök	6.2	20 423 917 583	20 626 359 858
Mérlegen kívüli instrumentumok átértékelési különbözete	6.3	518 960 866	319 624 726
Aktív időbeli elhatárolások	6.4	1 320 068 350	725 224 031
Vegyes tétel	6.5	1 180 224 603	1 092 627 246
		24 706 818 232	24 013 432 520
Eszközök összesen		256 645 378 525	185 290 635 672

FORRÁSOK	Vonatkozó pont	2015 €	2014 €
Forgalomban lévő bankjegyek	7	86 674 472 505	81 322 848 550
Egyéb euroövezetbeli rezidensekkel szembeni kötelezettségek euróban	8		
Egyéb kötelezettségek	8.1	1 026 000 000	1 020 000 000
Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni kötelezettségek euróban	9	2 330 804 192	900 216 447
Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni kötelezettségek devizában	10		
Betétek, állományok, egyéb források	10.1	0	458 168 063
Eurorendszeren belüli kötelezettségek	11		
Devizatartalék-átadás mértékének megfelelő kötelezettségek	11.1	40 792 608 418	40 553 154 708
Egyéb, eurorendszeren belüli kötelezettségek (nettó)	11.2	83 083 520 309	23 579 372 965
		123 876 128 727	64 132 527 673
Egyéb kötelezettségek	12		
Mérlegen kívüli instrumentumok ártértékelési különbözete	12.1	392 788 148	178 633 615
Passzív időbeli elhatárolások	12.2	95 543 989	96 191 651
Vegyes tétel	12.3	891 555 907	869 549 503
		1 379 888 044	1 144 374 769
Céltartalék	13	7 703 394 185	7 688 997 634
Ártértékelési számlák	14	24 832 823 174	19 937 644 696
Saját tőke	15		
Tőke	15.1	7 740 076 935	7 697 025 340
Tárgyévi nyereség		1 081 790 763	988 832 500
Összes kötelezettség		256 645 378 525	185 290 635 672

Eredménykimutatás

a 2015. december 31-én záródó évről

	Vonatkozó pont	2015 €	2014 €
Nemzetközi tartalék utáni kamatbevétel	22.1	283 205 941	217 003 159
Eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származó kamatbevétel	22.2	41 991 105	125 806 228
Egyéb kamatbevétel	22.4	2 168 804 955	2 512 243 088
<i>Kamatbevétel</i>		<i>2 494 002 001</i>	<i>2 855 052 475</i>
Az NKB-knak az átadott nemzetközi tartalék utáni követeléseire fizetett kamat	22.3	(17 576 514)	(57 015 146)
Egyéb kamatráfordítások	22.4	(1 001 272 846)	(1 262 336 836)
<i>Kamatráfordítás</i>		<i>(1 018 849 360)</i>	<i>(1 319 351 982)</i>
Nettó kamatbevétel	22	1 475 152 641	1 535 700 493
Pénzügyi műveletekből származó realizált nyereség/veszteség	23	214 433 730	57 260 415
Pénzügyi eszközök és pozíciók értékvesztése	24	(64 053 217)	(7 863 293)
Devizaárfolyam-, kamat-, hitel- és aranyárfolyam-kockázattal kapcsolatos céltartalékképzés, ill. -felszabadítás		0	(15 009 843)
Pénzügyi műveletek, értékvesztés és kockázati céltartalékképzés nettó eredménye		150 380 513	34 387 279
Díjakból, jutalékokból eredő nettó bevétel/ráfordítás	25, 26	268 332 261	28 158 654
Részvényekből és részesedésekből származó bevétel	27	908 109	780 935
Egyéb bevétel	28	51 023 378	67 253 502
Teljes nettó bevétel		1 945 796 902	1 666 280 863
Személyi jellegű költségek	29	(440 844 142)	(301 142 390)
Igazgatási költségek	30	(351 014 617)	(353 579 537)
Tárgyi eszközök és immateriális javak értékcsökkenése		(64 017 361)	(15 312 728)
Bankjeggyártási szolgáltatások	31	(8 130 019)	(7 413 708)
Tárgyévi nyereség		1 081 790 763	988 832 500

Frankfurt am Main, 2016. február 9.

Európai Központi Bank

Mario Draghi
elnök

Számviteli alapelvek¹⁷

A pénzügyi beszámoló megjelenítése, felépítése

Az Európai Központi Bank (EKB) pénzügyi beszámolójának kialakítása biztosítja, hogy a beszámoló valós, megbízható képet adjon az EKB pénzügyi helyzetéről és tevékenységének eredményéről. Összeállítása az alábbi számviteli alapelveket¹⁸ követi, amelyek az EKB Kormányzótanácsa szerint a központi banki tevékenység sajátosságait megfelelően tükrözik.

Számviteli alapelvek

A következő főbb számviteli alapelveket alkalmaztuk: valódiság, átláthatóság, óvatosság, a mérlegfordulónap után bekövetkezett gazdasági események kimutatása, lényegesség, folytonosság, időbeli elhatárolás elve, következetesség és összehasonlíthatóság.

Az eszközök és a források kimutatása

Valamely eszköz vagy forrás a mérlegben csak akkor kerül kimutatásra, ha valószínűsíthető, hogy az EKB-nak a jövőben hozzá kapcsolódóan gazdasági haszna vagy ráfordítása keletkezik, ha az eszközzel vagy forrással összekapcsolható minden kockázat, illetve hozadék lényegében átszállt az EKB-ra, valamint az eszköz költsége vagy értéke, illetve a kötelezettség összege megbízhatóan mérhető.

Az elszámolás alapja

A beszámoló készítésénél az EKB a beszerzési értéken alapuló elszámolást alkalmazza, azzal a módosítással, hogy a forgalomképes értékpapírok (kivéve a monetáris politikai célú állományt), az aranykészletek és egyéb, más mérlegben és mérlegen kívül nyilvántartott devizaeszközök és -források piaci értéken vannak kimutatva.

A pénzügyi eszközöket és forrásokat érintő tranzakciók az elszámolásuk napjával kerülnek a könyvekbe.

¹⁷ Az EKB számviteli alapelvei részletesen az EKB/2010/21 (2010. november 11.) határozatban vannak lefektetve (HL L 35., 2011.2.9., 1. o.). Ezt a határozatot utoljára a 2015. július 2-i EKB/2015/26 határozattal módosították (HL L 193., 2015.7.21., 134. o.).

¹⁸ Az alapelvek összhangban állnak a KBER alapokmánya 26.4 cikkének rendelkezéseivel, amelyek harmonizált módszertan alkalmazását írják elő az eurorendszer műveleiről szóló számviteli és pénzügyi beszámolók szabályainak lefektetésében.

Az azonnali értékpapírügyletek kivételével a devizaalapú pénzügyi instrumentumokban kötött ügyleteket mérlegén kívüli számlákban, a kötés napján mutatják ki. Az elszámolás napjával a mérlegén kívüli tételeket vissza kell vezetni, és az ügyleteket a mérlegben kell kimutatni. A devizakereskedelem a nettó devizapozíciót az üzletkötés napján érinti, továbbá az eladásból realizált eredményt is az üzletkötés napján számítják. A devizaalapú pénzügyi instrumentumok után felhalmozott kamatot, ársziót és diszársziót naponta számítják és könyvelik, ezek a felhalmozott összegek tehát naponta befolyásolják a devizapozíciót.

Arany- és devizaeszközök, illetve -források

A devizában denominált eszközök és források euróra történő átváltása a mérlegfordulónapon érvényes árfolyamon történik. A bevételek és a ráfordítások átváltása a kimutatás napján érvényes devizaárfolyamon történik. A devizaeszközök és -források átértékelése mind a mérlegben, mind a mérlegén kívül szereplő instrumentumok esetében devizanemenként történik.

A devizaeszközök és -források piaci értékelését az árfolyamváltozás miatti átértékeléstől elkülönítve kell kezelni.

Az aranykészleteket az év végén érvényes piaci árfolyamon kell kimutatni. Esetükben nincs megkülönböztetve az ár és a devizaárfolyam szerinti átértékelésből adódó különbözet, értékelésük a finom unciánkénti euroár alapján történik, amelyet a 2015. december 31-ével záruló évre az ezen a napon érvényes euro/USA-dollár árfolyamból számítanak.

A különleges lehívási jogot (SDR) egy valutakosár alapján definiálják. Az EKB SDR-állományának átértékelése során az SDR-érték kiszámítása úgy történik, hogy négy főbb devizanem (USA-dollár, euro, japán jen, font sterling) 2015. december 31-én érvényes árfolyamainak súlyozott összegét euróra kell konvertálni.

Értékpapír

Monetáris politikai célú értékpapír-állomány

A monetáris politikai célú aktuális értékpapír-állomány kimutatása értékvesztéssel módosított, amortizált bekerülési értéken történik.

Egyéb értékpapír-állományok

A forgalomképes értékpapírokat (a monetáris politikai célú értékpapír-állomány kivételével) és hasonló eszközöket vagy a mérlegfordulónapon érvényes piaci középárfolyamon, vagy a vonatkozó hozamgörbe alapján külön-külön kell értékelni. Az értékpapírba ágyazott opciót nem különítik el értékelési célból. A 2015. december 31-ével záruló évben a 2015. december 30-án érvényes középárfolyamokat

alkalmaztuk. Az alacsony likviditású részvényeket értékvesztéssel módosított bekerülési értéken tartjuk nyilván.

Az eredményelszámolás szabályai

A bevételeket és a ráfordításokat a keletkezés, illetve a felmerülés időszakában kell kimutatni.¹⁹ A deviza-, arany- és értékpapír-eladáson realizált nyereség és veszteség az eredménykimutatásban kerül elszámolásra. A realizált nyereséget, illetve veszteséget az adott eszköz átlagos bekerülési értékének figyelembevételével kell kiszámítani.

A nem realizált nyereség nem kerül bevételként elszámolásra, hanem közvetlenül egy átértékelési számlára van átvézetve.

A nem realizált veszteséget abban az esetben kell az eredménykimutatásba átvézetni, ha az év végén értéke meghaladja a megfelelő átértékelési számlán nyilvántartott korábbi átértékelési nyereséget. Ezt a valamely értékpapírból, devizából vagy aranyból származó nem realizált veszteséget nem nettósítják a más értékpapírból, devizából vagy aranyból származó nem realizált nyereséggel szemben. Amennyiben az év végén az eredménykimutatásba átvézetett bármely tétel esetében ilyen jellegű nem realizált veszteség áll fenn, az adott tétel átlagos bekerülési értéke az év végi deviza-, illetve piaci árfolyamra csökken. A kamatswapügyleteken nem realizált veszteség, amelyet az év végén az eredménykimutatásban kell elszámolni, az elkövetkező évek során kerül amortizálásra.

Az értékvesztés hatását az eredménykimutatásban kell kimutatni, és a következő években csak abban az esetben vezethető vissza, ha az értékvesztés kisebb, és ha csökkenése az értékvesztés első kimutatása utáni, megfigyelhető eseményhez kötődik.

Az értékpapírokon keletkező ázsiót, illetve diszázsiót a kamatbevétel részeként kell kiszámítani és feltüntetni, és az értékpapírnak a szerződésben meghatározott lejáratáig hátralévő futamidő alatt kell az eredményben elszámolni.

Penziós ügyletek

A penziós ügylet olyan művelet, amellyel az EKB visszavásárlási megállapodás alapján eszközöket vásárol vagy ad el, illetve biztosíték fedezete mellett hitelműveletet végez.

A visszavásárlási megállapodás (repoügylet) keretében értékpapírt adnak el készpénzért azzal az egyidejű megállapodással, hogy azt a partnertől egy

¹⁹ Az igazgatási jellegű passzív időbeli elhatárolások és a céltartalék esetében 100 000 eurós minimális küszöbérték van érvényben.

meghatározott jövőbeli időpontban a megegyezés szerinti áron visszavásárolják. A repó mint fedezett betét a mérleg forrásoldalán kerül kimutatásra. A megállapodás keretében eladott értékpapírok az EKB mérlegében maradnak.

A passzív visszavásárlási megállapodás (passzív repó) értelmében értékpapírt vásárolnak készpénzért azzal az egyidejű megállapodással, hogy az értékpapírt egy meghatározott jövőbeli időpontban a megegyezés szerinti áron újra eladják a partnernek. A passzív repó a mérleg eszközoldalán fedezett hitelként kerül kimutatásra, de nem képezi az EKB értékpapír-állományának részét.

Az automatizált értékpapír-kölcsönzési program (ASLP) alapján lebonyolított penziós ügylet (ideértve az értékpapír-kölcsönzést) csak akkor szerepel a mérlegben, ha az EKB-ban vezetett számlán készpénzes biztosítékot helyeznek el fedezetül. 2015-ben az EKB nem kapott készpénzes biztosítékot ilyen tranzakció kapcsán.

Mérlegen kívüli instrumentumok

A devizainstrumentumokat, nevezetesen a határidős devizaügyletet, a devizaswapügylet határidős lábát és más olyan devizainstrumentumot, amely egy devizának egy későbbi időpontban egy másikra történő átváltását foglalja magában, a devizanyereség, illetve -veszteség számítása céljából a nettó devizapozíció részének kell tekinteni.

Az egyes kamatlábak változásától függő instrumentum átértékelése tételenként történik. A tőzsdei határidős (futures) nyitott kamatlábkontraktusok és a központi szerződő félén keresztül kiegyenlített kamatlábswap-ügyletek változó letételének napi ingadozásából származó eredményt az eredménykimutatásban kell elszámolni. A határidős értékpapírügyletek és a nem a központi szerződő fél közvetítésével kiegyenlített kamatswapügyletek értékelését az EKB általánosan elfogadott értékelési módszerek alapján végzi, amelyek a megfigyelhető piaci árfolyamokat és kamatokat, valamint az elszámolás és az értékelés napja közötti időszak diszkonttényezőit veszik figyelembe.

A mérlegfordulónapot követő gazdasági események

Az eszközök és források értékét korrigáljuk azokkal az eseményekkel, amelyek a mérlegforduló napja és azon nap közé esnek, amelyen az EKB Igazgatósága engedélyezi a bank pénzügyi beszámolójának a kormányzótanács jóváhagyására való betérjesztését, amennyiben ezek az események lényegesen befolyásolják az eszközöknek, illetve a forrásoknak a mérlegforduló napján fennálló állapotát.

A mérlegfordulónap után bekövetkező olyan fontos gazdasági események, amelyek nem befolyásolják a mérlegforduló-napi eszköz- és forrásállományokat, a magyarázó pontokban vannak feltüntetve.

KBER-en/eurorendszeren belüli követelések, illetve kötelezettségek

Az eurorendszeren belüli követelések, illetve kötelezettségek elsősorban a határon átnyúló, EU-n belüli, euro-jegybankpénzben elszámolt átutalásokból keletkeznek. Ezeket az ügyleteket többnyire a magánszektor (pl. hitelintézet, vállalat, magánszemély) kezdeményezi. A TARGET2-ben (transzeurópai automatizált, valós idejű, bruttó elszámolási rendszer) elszámolt ügyletek az EU központi bankjainak TARGET2-számláin bilaterális követelések, illetve kötelezettségek létrejöttét eredményezik. A kétoldalú számlaegyenlegeket naponta nettósítják és átadják az EKB-nak, végül egy adott központi banknak csak az EKB-val szemben áll fenn egyetlen nettó bilaterális pozíciója. Az EKB könyveiben ez a pozíció az adott nemzeti központi banknak a KBER többi részével szemben fennálló nettó követelését, illetve kötelezettségét mutatja. Az eurorendszeren belüli NKB-knak a TARGET2 kapcsán az EKB-val szemben felmerülő követeléseit, illetve kötelezettségeit, valamint egyéb eurorendszeren belüli euroalapú állományokat (pl. előzetes nyereségfelosztás az NKB-k között) az EKB mérlegében az „Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) követelések”, illetve az „Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) kötelezettségek” soron, egyetlen nettó követelés-, illetve kötelezettségpozícióként kell kimutatni. Az euroövezeten kívüli nemzeti központi bankok TARGET2-ben²⁰ való részvétele eredményeképpen a KBER-en belül keletkezett, EKB-val szembeni egyenlegeit az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni kötelezettségek euróban” soron kell kimutatni.

Azon eurorendszeren belüli követelések, illetve kötelezettségek, amelyek az eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származnak, „Az eurobankjegyek eurorendszerbeli elosztásával kapcsolatos követelések” soron egyetlen nettó eszközként vannak feltüntetve (lásd a számviteli alapelvek „Forgalomban levő bankjegyek” című pontját).

Azok az eurorendszeren belüli követelések, illetve kötelezettségek, amelyek az eurorendszerhez csatlakozó nemzeti központi bankok devizatartalék-eszközeinek az EKB részére történő átadásából származnak, euróban vannak denominálva, és a „Devizatartalék-átadás mértékének megfelelő követelések” soron vannak kimutatva.

A tárgyi eszközökkel kapcsolatos elszámolás

A tárgyi eszközt – beleértve az immateriális javakat, a föld és a műtárgyak kivételével – az értékcsökkenéssel csökkentett bekerülési értéken kell kimutatni. A földet és a műtárgyakat ugyanakkor a bekerülési értéken kell nyilvántartani. Az EKB főépületének értékcsökkenése elszámolásában a költségeket az eszközök hasznos élettartamára vonatkozó becslések alapján kell a megfelelő eszközelemhez rendelni és leírni. Az értékcsökkenés kiszámítása lineáris módszerrel, az eszköz várható

²⁰ 2015. december 31-én a következő euroövezeten kívüli NKB-k vettek részt a TARGET2-ben: Българска народна банка (Bolgár Nemzeti Bank), Danmarks Nationalbank, Narodowy Bank Polski és Banca Națională a României.

hasznos élettartama idejére vetítve történik, amely az eszköz használatba vételét követő negyedévtől indul. A legfontosabb eszköz kategóriák hasznos élettartama a következő:

Épület	20, 25 vagy 50 év
Üzemi felszerelés	10 vagy 15 év
Műszaki berendezés	4, 10 vagy 15 év
Számítógép, kapcsolódó hardver és szoftver, gépjármű	4 év
Bútor	10 év

Az EKB jelenleg bérelt helyiségeinek fenntartási és karbantartási munkáiból eredő aktivált költség hasznos élettartamát ki kell igazítani az érintett eszköz várható hasznos élettartamát befolyásoló események figyelembevételével.

A 10 000 eurónál kisebb bekerülési értékű tárgyi eszközöket a beszerzés évében írják le.

Azok a tárgyi eszközök, amelyek megfelelnek az aktiválási kritériumoknak, de még előállítás vagy fejlesztés alatt állnak, a „Folyamatban lévő beruházás” soron vannak kimutatva. Az eszközök használatba vételével a kapcsolódó költségeket át kell vezetni a megfelelő tárgyi eszköz tételsorba.

Az EKB nyugdíjrendszere, a volt munkavállalóknak fizetett egyéb juttatások és más hosszú távú juttatások

Az EKB járadékkal meghatározott nyugdíjrendszert alkalmaz a munkavállalók, továbbá az Igazgatóság tagsága és a Felügyeleti Testületnek az EKB alkalmazásában álló tagjai részére.

A rendszer finanszírozása a hosszú távú alkalmazotti juttatások alapján tartott eszközökkel történik. Az EKB biztosította, illetve a munkavállalói kötelező járulék mértéke az alapfizetés 19,5%-a, illetve 6,7%-a, ami a nyugdíjrendszer járadékkal meghatározott pillérében jelenik meg. A munkavállalóknak lehetőségük van további önkéntes befizetésre, amivel további járadékra szerezhetnek jogosultságot.²¹ Utóbbi összegét az önkéntes befizetések összege határozza meg a rajtuk keletkező befektetési hozammal együtt.

Az EKB igazgatósági tagjainak és az EKB alkalmazásában álló felügyeleti testületi tagoknak munkaviszonyuk megszűnése után járó és egyéb hosszú távú juttatásait a tőkefedezeti rendszertől eltérő rendszerben fizetik. A munkavállalók esetében a nyugdíjon kívüli juttatásokat és egyéb hosszú távú juttatásokat fedezik a nem tőkefedezeti rendszer alapján.

²¹ A munkavállaló az önkéntes járulékfizetéssel felhalmozott pénzből kiegészítő nyugdíjat vásárolhat a nyugdíjba menetelkor. Ez a nyugdíj ettől kezdve a járadékkal meghatározott kötelezettség része lesz.

Járadékkal meghatározott nettó kötelezettség

A járadékkal meghatározott nyugdíjrendszerekkel kapcsolatos, a mérleg „Egyéb kötelezettségek” során kimutatott kötelezettség a mérlegfordulónapon fennálló, meghatározott összegű járadékfizetési kötelezettség jelenértékének, valamint a kötelezettség finanszírozását szolgáló nyugdíjrendszer-eszközök valós értékének különbségével egyezik meg.

A meghatározott összegű járadékfizetési kötelezettséget évről évre független aktuárius számítja ki a halmozott jogosultság (projected unit credit) módszerével. A kötelezettség jelenértékének kiszámítása úgy történik, hogy a jövőbeni pénzáramlás becsült értékét olyan kiváló besorolású, euroalapú vállalati kötvények mérlegfordulónapi paci hozama alapján számított rátával diszkontálják, amelyek hasonló lejáratúak, mint az adott nyugdíjfizetési kötelezettség.

Az aktuáriusi nyereség és veszteség forrása lehet a tapasztalaton alapuló kiigazítás (a tényleges eredmény eltér a korábbi aktuáriusi feltevéstől) és az aktuáriusi feltevések megváltozása.

Járadékkal meghatározott nettó kötelezettség költsége

A járadékkal meghatározott rendszer nettó költsége részekre bontva egyrészt az eredménykimutatásban, másrészt pedig a mérlegben a volt munkavállalóknak fizetett juttatásokhoz kapcsolódó újraértékelt állományokat tartalmazó „Átértékelési számlák” soron kerül kimutatásra.

Az eredménykimutatásban szereplő nettó összeg a következő tételekből áll:

- (a) az év folyamán felhalmozódó meghatározott összegű juttatások folyó szolgálati költsége;
- (b) a meghatározott összegű nettó járulékfizetési kötelezettség diszkontrátán számított nettó kamata;
- (c) egyéb hosszú távú juttatásokhoz kapcsolódó újraértékelések teljes kimutatása.

Az „Átértékelési számlák” soron kimutatott nettó összeg a következő tételekből áll:

- (a) a meghatározott összegű járadékfizetési kötelezettségből eredő aktuáriusi nyereség, illetve veszteség;
- (b) a nyugdíjrendszer eszközei utáni tényleges hozam a meghatározott összegű, nettó járadékfizetési kötelezettség utáni nettó kamatban benne foglalt összegek levonásával;
- (c) a maximális eszközhatár hatásának bármilyen változása, a nettó járadékfizetési kötelezettség utáni nettó kamatban benne foglalt összegek levonásával.

A fenti összegeket évente független aktuárius értékeli, hogy megállapítsa a pénzügyi kimutatásban kimutatandó helyes kötelezettséget.

Forgalomban lévő bankjegyek

Az eurorendszer tagjai – az EKB és az euroövezet nemzeti központi bankjai – bocsátják ki az eurobankjegyeket.²² A forgalomban lévő bankjegyek összértékét az elosztási kulcs alapján, a hónap utolsó munkanapján osztják rá az eurorendszer központi bankjaira.²³

Az EKB-ra a forgalomban lévő bankjegyállomány összértékének 8%-a jut, ez a mérleg forrásoldalán, a „Forgalomban lévő bankjegyek” soron szerepel. Az EKB-nak a teljes eurobankjegy-kibocsátásból fennálló részesedése a nemzeti központi bankokkal szembeni követelések által realizálódik. Ezeket a kamatozó követeléseket²⁴ az „Eurorendszeren belüli követelések” soron „Az eurorendszeren belüli eurobankjegy-elosztással kapcsolatos követelések” altételben kell feltüntetni (lásd a számviteli alapelvek „KBER-en/eurorendszeren belüli követelések, illetve kötelezettségek” című pontját). A követeléseken keletkező kamatbevételt az eredménykimutatás „Eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származó kamatbevételek” során kell kimutatni.

Előzetes nyereségfelosztás

Az euroövezeti nemzeti központi bankoknak a keletkezés pénzügyi évében kifizetendő a következő összeg: az EKB-nak a forgalomban lévő eurobankjegyekből, valamint a monetáris politikai célú értékpapír-állományából származó jövedelme, ahol a bank az értékpapírokat (a) az értékpapír-piaci program, (b) a harmadik fedezett kötvényszerzési program, (c) az eszközfedeztetű értékpapír-vásárlási program és (d) az állami szektor eszközeire vonatkozó vásárlási program keretében vásárolta. Ellenkező értelmű kormányzótanácsi döntés hiányában az EKB az említett összeget a következő év januárjában előzetes nyereségfelosztással teljes egészében felosztja.²⁵ A teljes felosztás akkor nem történik meg, ha az összeg meghaladja az EKB tárgyévi nettó nyereségét, vagy ha a Kormányzótanács úgy dönt, hogy átcsoportosít belőle a devizaárfolyam-, kamatláb-, hitel- és aranyárfolyam-kockázatra képzett céltartalékba. Ezenkívül a Kormányzótanács határozhat úgy, hogy az EKB-nak az eurobankjegy-kibocsátásból és -kezelésből

²² Az eurobankjegyek kibocsátásáról szóló EKB/2010/29 (átdolgozott) és módosított határozat (2010. december 13.; HL L 35., 2011.2.9., 26. o.).

²³ A „bankjegyelosztási kulcs” olyan százalékos arány, amely az EKB bankjegy-kibocsátási részesedésének levonása után a tőkejegyzési kulcs alapján meghatározza az egyes nemzeti központi bankoknak a teljes eurobankjegy-kibocsátásból való részesedését.

²⁴ Az europénznemet használó tagállamok nemzeti központi bankjai monetáris jövedelmének felosztásáról szóló (átdolgozott) EKB/2010/23 határozat (2010. november 25.; HL L 35., 2011.2.9., 17. o.).

²⁵ Az EKB 2015/298/EU 2014. december 15-i módosított határozata az EKB jövedelmének előzetes felosztásáról (átdolgozás; EKB/2014/57), HL L 53, 2015.2.25., 24. o.

eredő költségeit a forgalomban lévő bankjegyállományból származó bevétel terhére számolja el.

Egyéb kérdések

Figyelembe véve az EKB központi banki szerepét, az Igazgatóság megítélése szerint a pénzforgalmi kimutatás közzététele nem juttatná a pénzügyi beszámoló olvasóit további érdemleges információkhoz.

A KBER alapokmánya 27. cikkével összhangban, valamint a Kormányzótanács ajánlása alapján az Európai Unió Tanácsa öt éves időtartamra, a 2017. pénzügyi év végéig jóváhagyta az Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft független könyvvizsgálónak való kinevezését.

A mérleg sorokat leíró, részletező pontok

1 Aranykészletek és aranykövetelések

2015. december 31-én az EKB tulajdonában 16 229 522 finom uncia²⁶ arany volt (2014: 16 178 193 uncia). A növekedés háttérében a Lietuvos bankas által az euro litvániai átvételéhez kapcsolódó, 51 329 finom uncia arany mennyiség²⁷ EKB-nak való átadása áll. Az emelkedés ellenére az euróban kifejezett érték kisebb, ami az aranyárfolyam 2015-ös csökkenésével magyarázható (lásd a számviteli alapelvek „Arany- és devizaeszközök, illetve -források” című pontját, illetve az „Átértékelési számlák” című 14. pontot).

2 Euroövezeten kívüli és euroövezetbeli rezidensekkel szembeni devizakövetelések

2.1 Az IMF-fel szembeni követelések

Ez a tétel az EKB 2015. december 31-i SDR-állományát mutatja. A követelés a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) fennálló, kétirányú SDR-adásvételi megállapodásból ered, amelynek értelmében az IMF számára engedélyezett, hogy minimális és maximális állományszintek között az EKB nevében SDR-kereskedést folytasson euro ellenében. A számviteli kimutatásban az SDR-t devizanemként kell kezelni (lásd a számviteli alapelvek „Arany- és devizaeszközök, illetve -források” című pontját). Az EKB SDR-állományának euróban számított értéke elsősorban azért emelkedett, mert az SDR 2015-ben felértékelődött az euróval szemben.

2.2 Bankokkal szembeni számlakövetelések, értékpapír-befektetések, euroövezeten kívüli hitelek és egyéb euroövezeten kívüli eszközök; euroövezetbeli rezidensekkel szembeni devizakövetelések

A két mérleg sor a bankokkal szembeni követelésekből, devizahitelekből, USA-dollárban és japán jenben denominált értékpapír-befektetésekből áll.

Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni követelések	2015 €	2014 €	Változás €
Folyószámla	4 398 616 340	2 618 332 591	1 780 283 749
Pénzpiaci betét	1 666 345 182	1 035 952 558	630 392 624
Passzív repoügyletek	831 266 648	986 131 163	(154 864 515)
Értékpapír-befektetések	42 133 979 087	39 090 487 693	3 043 491 394
Összesen	49 030 207 257	43 730 904 005	5 299 303 252

²⁶ Ez 504,8 tonnának felel meg.

²⁷ Az 50,7 millió euro értékű átadás 2015. január 1-jei hatállyal ment végbe.

Euroövezetbeli rezidensekkel szembeni követelések	2015 €	2014 €	Változás €
Folyószámla	953 098	4 035 172	(3 082 074)
Pénzpiaci betét	1 861 761 734	1 599 827 033	261 934 701
Passzív repomegállapodások	0	179 865 744	(179 865 744)
Összesen	1 862 714 832	1 783 727 949	78 986 883

Az említett tételek 2015-ben mért emelkedése elsősorban annak tudható be, hogy mind az USA-dollár, mind a japán jen euroárfolyama felértékelődött.

Emellett a 2015. január 1-jei litvániai eurobevezetéssel párhuzamosan a Lietuvos bankas összesen 287,9 millió euro értékű USA-dollárban denominált devizatartalékot adott át az EKB-nak.

Az EKB dollár- és jenalapú nettó devizaállománya²⁸ a 2015. december 31-i állapot szerint a következő:

	2015 millió valutaegység	2014 millió valutaegység
USA-dollár	46 382	45 649
Japán jen	1 085 596	1 080 094

3 Euroövezetbeli hitelintézetekkel szembeni egyéb követelések euróban

2015. december 31-én ez a követelés euroövezetbeli rezidenseknél vezetett folyószámlákat tartalmazott.

4 Euroövezeti rezidensek euróban denominált értékpapírijai

4.1 Monetáris politikai célú értékpapír-állomány

A tétel 2015. december 31-én az EKB-nak azt az értékpapír-állományát tartalmazta, amely a három fedezett kötvénvásárlási program, az értékpapír-piaci program, az eszközfedezett értékpapír-vásárlási program és az állami szektor eszközeire vonatkozó vásárlási program keretében került a tulajdonába.

Az első fedezett kötvényprogram vásárlásai 2010. június 30-án zárultak le, a másodiké 2012. október 31-én, az értékpapír-piaci programé pedig 2012. szeptember 6-án zárult le.

²⁸ Az állomány a megfelelő devizában denominált eszközállomány és forrásállomány különbsége, amelyre devizaátértékelés vonatkozik. Ezeket az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni devizakövetelések”, az „Euroövezetbeli rezidensekkel szembeni devizakövetelések”, az „Aktív időbeli elhatárolások”, az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni devizakötelezettségek”, a „Mérlegen kívüli tételek átértékelési különbözetei” (forrásoldal) és a „Passzív időbeli elhatárolások” sorokban mutatják ki, figyelembe véve a mérlegen kívüli tételek között található határidős deviza- és devizaswapügyleteket is. A devizában denominált pénzügyi instrumentumokon az átértékelés eredményeképpen elért árfolyamnyereség nem szerepel a tételek között.

2015-ben a harmadik fedezett kötvényszerzési program és a harmadik eszközfedezett értékpapír programok vásárlásait kiterjesztették az állami szektor egyes eszközeire is.²⁹ A három említett program együttesen alkotja a kiterjesztett eszközvásárlási programot (APP).³⁰ Az NKB-k és az EKB összesített APP vételi tranzakcióinak értéke átlagosan havi 60 milliárd euróban van megállapítva, és a tervek szerint 2017. március végéig, de legalább addig folytatják őket, amíg a Kormányzótanács az inflációs pálya olyan tartós korrekcióját nem érzékeli, amely összhangban van a 2% alatti, de ahhoz közeli középtávú inflációs céljának elérésével.

A hat program keretében vásárolt értékpapír-állományokat értékvesztéssel módosított, amortizált értéken mutatják ki (lásd a számviteli alapelvek „Értékpapír” című pontját). Az éves értékvesztési vizsgálatok az év végi állapot szerint visszatéríthető összegek becsült értéke alapján történnek a Kormányzótanács jóváhagyása mellett. Az idei értékvesztési vizsgálatok eredményei alapján csak az értékpapír-piaci portfólióhoz kapcsolódó egy értékvesztési mutató aktiválódott. Azonban mivel a mutató nem befolyásolta az EKB-ba irányuló jövőbeli, becsült pénzforgalmat, a 2015-ös évre nem számoltak el veszteséget.

Az EKB értékpapír-állományának amortizált bekerülési értéke, valamint piaci értéke³¹ (amely nem szerepel sem a mérlegben sem az eredménykimutatásban, hanem csak összehasonlításképpen közöljük) a következő:

	2015 €		2014 €		Változás €	
	Amortizált bekerülési érték	Piaci érték	Amortizált bekerülési érték	Piaci érték	Amortizált bekerülési érték	Piaci érték
Első fedezett kötvényszerzési program	1 786 194 503	1 898 990 705	2 395 178 568	2 576 479 183	(608 984 065)	(677 488 478)
Második fedezett kötvényszerzési program	933 230 549	1 013 540 352	1 249 397 951	1 367 880 767	(316 167 402)	(354 340 415)
Harmadik fedezett kötvényszerzési program	11 457 444 451	11 396 084 370	2 298 798 185	2 314 787 199	9 158 646 266	9 081 297 171
Értékpapír-piaci program	8 872 443 668	10 045 312 608	10 100 343 269	11 247 795 991	(1 227 899 601)	(1 202 483 383)
Eszközfedezett értékpapír-vásárlási program	15 321 905 622	15 220 939 054	1 744 230 394	1 742 441 349	13 577 675 228	13 478 497 705
Állami szektort érintő vásárlási program	39 437 433 065	39 372 318 024	-	-	39 437 433 065	39 372 318 024
Összesen	77 808 651 858	78 947 185 113	17 787 948 367	19 249 384 489	60 020 703 491	59 697 800 624

Az (a) első és a második fedezett kötvényszerzési programba, valamint a (b) értékpapír-piaci programba tartozó portfóliók amortizált bekerülési értékének csökkenése a papírok visszaváltásának tudható be.

A Kormányzótanács rendszeresen értékeli az említett programok keretében megvásárolt értékpapírokkal összefüggő pénzügyi kockázatokat.

²⁹ A program során az EKB és az NKB-k a másodpiacon vásárolhatnak olyan euróban denominált értékpapírokat, amelyeket euroövezetbeli központi, térségi és helyi önkormányzatok, euroövezeti székhelyű elismert hivatalok, nemzetközi szervezetek és szintén euroövezeti multilaterális fejlesztési bankok bocsátanak ki.

³⁰ Az APP-vel kapcsolatos további információk az EKB weboldalán olvashatók.

³¹ A piaci értékek jelzőképp szolgálnak, és piaci jegyzésük alapján vannak számítva. Amennyiben a piaci jegyzés nem áll rendelkezésre, az eurorendszer belső modelljeinek segítségével becsüljük a piaci árfolyamokat.

5 Eurorendszeren belüli követelések

5.1 Az eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásával kapcsolatos követelések

Ez a tétel az EKB-nak az euroövezetbeli nemzeti központi bankokkal szembeni azon követeléseit tartalmazza, amelyek az eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származnak (lásd a számviteli alapelvek „Forgalomban levő bankjegyek” című pontját). Az utánuk fizetett kamatot naponta számítják az eurorendszer irányadó refinanszírozási műveleteinek tendereiben alkalmazott legújabb kamatfolyosó-széli kamatláb alapján (lásd „Az eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származó kamatbevétel” című 22.2 pontot).

6 Egyéb eszközök

6.1 Tárgyi eszközök és immateriális javak

2015. december 31-én az alábbi tételek tartoznak ide:

	2015 €	2014 €	Változás €
Költségtétel			
Ingatlan	1 027 242 937	997 154 850	30 088 087
Üzemi felszerelés	219 897 386	212 838 181	7 059 205
Számítógépes hardver és szoftver	77 350 193	71 812 322	5 537 871
Berendezés, bútor, gépjármű	92 000 437	82 854 876	9 145 561
Folyamatban lévő beruházás	244 590	16 163 065	(15 918 475)
Egyéb tárgyi eszköz	9 453 181	8 241 408	1 211 773
Költségek összesen	1 426 188 724	1 389 064 702	37 124 022
Értécsökkenési leírás			
Ingatlan	(79 468 891)	(88 477 513)	9 008 622
Üzemi felszerelés	(15 827 521)	(72 342)	(15 755 179)
Számítógépes hardver és szoftver	(45 530 493)	(38 380 961)	(7 149 532)
Berendezés, bútor, gépjármű	(20 831 615)	(11 908 686)	(8 922 929)
Egyéb tárgyi eszköz	(883 374)	(628 541)	(254 833)
Értécsökkenési leírás összesen	(162 541 894)	(139 468 043)	(23 073 851)
Könyv szerinti nettó érték	1 263 646 830	1 249 596 659	14 050 171

2014 novemberében az EKB új székháza használatba vehetővé vált. A bank számviteli elveivel összhangban (lásd a számviteli alapelvek „A tárgyi eszközökkel kapcsolatos elszámolás” című pontját) az új épület értékvesztése 2015 januárjában kezdődött el.

A „Folyamatban lévő beruházás” tétel csökkenését elsősorban az okozta, hogy az új épülettel kapcsolatos, 2014. december 31-én még folyamatban lévő beruházás megvalósult, és a kapcsolódó kiadások 2015-ben átkerültek a megfelelő tárgyi eszköz sorokba. Ezek az átvitelek és az EKB új épületével kapcsolatos további tevékenység az „Ingatlan” kiadási kategória emelkedéséhez vezetett 2015-ben.

Az ingatlan értékcsökkenési tétel 2015. évi csökkenése a már használaton kívüli tételekhez kapcsolódó fenntartási és karbantartási munkákból eredő aktivált kiadások leírásának tudható be.

6.2 Egyéb pénzügyi eszközök

A tétel az EKB tőkéjének és tartalékának közvetlen ellenpárját jelentő saját tőke befektetését³² tartalmazza, valamint az egyéb pénzügyi eszközöket, amelyekbe beletartozik – 41,8 millió euro bekerülési költségen – 3211 részvény a Nemzetközi Fizetések Bankjában (BIS).

A tétel elemei:

	2015 €	2014 €	Változás €
Euroalapú folyószámlák	30 000	4 684 410	(4 654 410)
Értékpapír euróban	19 192 975 459	19 091 635 302	101 340 157
Passzív repomegállapodás euróban	1 188 997 789	1 488 138 078	(299 140 289)
Egyéb pénzügyi eszközök	41 914 335	41 902 068	12 267
Összesen	20 423 917 583	20 626 359 858	(202 442 275)

A 2014. december 31-én fennálló repoügyletek 2015-ös teljesítése (lásd a 12.3 „Vegyes tételek” pontot) a tétel emelkedését okozta.

6.3 Mérlegen kívüli instrumentumok átértékelési különbözete

Ez a tétel elsősorban a 2015. december 31-én fennálló devizaswapügyletek és határidős devizaügyletek értékelési változásaiból áll (lásd a „Devizaswapügyletek és határidős ügyletek” című 19. pontot). Az értékelési különbözet abból adódik, hogy a tranzakciókat a mérlegfordulónapon érvényes árfolyamon váltják át euróra, amely eltér attól az euroértéktől, amely a tranzakciónak az adott deviza átlagos bekerülési árfolyamán történő átváltásával kapunk (lásd a számviteli alapelvek „Mérlegen kívüli instrumentumok” és „Arany- és devizaeszközök, illetve -források” című pontját).

A tétel a fennálló kamatswapügyletek értékelési nyereségét is tartalmazza (lásd a „Kamatswapügyletek” című 18. pontot).

6.4 Aktív időbeli elhatárolások

A 2015-ös év tekintetében szintén ebben a tételben szerepel az értékpapír-állományon felhalmozódott kamat, beleértve a megvásárlás időpontjában kifizetett fennmaradó kamatot, amelynek összege 1186,6 millió euro (2014: 603,9 millió €) (lásd a „Bankokkal szembeni számlakövetelések, értékpapír-befektetések,

³² A saját vagyonalap-portfólió kezelésével összefüggésben kötött repomegállapodásokat a forrásoldalon, az „Egyéb tételek” soron kell kimutatni (lásd a „Vegyes tételek” című 12.3 pontot).

euroövezeten kívüli hitelek és egyéb euroövezeten kívüli eszközök; „Euroövezetbeli rezidensekkel szembeni devizakövetelések” című 2.2 pontot, az „Euroövezeti rezidensek euróban denominált értékpapírai” című 4. pontot és az „Egyéb pénzügyi eszközök” című 6.2 pontot).

2015 decemberében a tétel tartalmazta az euroövezeti nemzeti központi bankok által a TARGET2 egyenlegek után befizetendő 33,2 millió euro összegű felhalmozott kamatkövetelést is (2014: 25,5 millió €), valamint az utolsó negyedévben az eurorendszeren belül elosztott eurobankjegy-állományhoz kapcsolódó EKB-követelésen felhalmozódott (lásd a számviteli alapelvek „Forgalomban levő bankjegyek” című pontját) 10,8 millió euro kamatot (2014: 10,0 millió €).

A tétel ezen felül magában foglalja még (a) az eurorendszer közös projektjeiből származó bevételt (lásd az „Egyéb bevétel” című 28. pontot); (b) az egyéb pénzügyi eszközökön felhalmozódott kamatbevételt; (c) vegyes kifizetéseket.

6.5 Vegyes tételek

Ez a tétel nagyrészt az EKB előzetes nyereségfelosztását tartalmazza (lásd a számviteli alapelvek „Előzetes nyereségfelosztás” című részét és az „Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) kötelezettségek” című 11.2 pontot).

Emellett idetartoznak a 2015. december 31-én fennálló devizaswapügyletekből és határidős ügyletekből eredő állományok, amelyek forrása, hogy a tranzakciókat az illető devizanem mérlegforduló-napi átlagos költsége szerint váltják át euróra, ami eltér az ügylet eredetileg rögzített euroértékétől (lásd a számviteli alapelvek „Mérlegben kívüli instrumentumok” című pontját).

7 Forgalomban lévő bankjegyek

Ez a tétel az EKB-nak a teljes forgalomban lévő eurobankjegy-állományból való (8%-os) részesedését tartalmazza (lásd a számviteli alapelvek „Forgalomban lévő bankjegyek” című pontját).

8 Egyéb euroövezetbeli rezidensekkel szembeni kötelezettségek euróban

8.1 Egyéb kötelezettségek

A tétel az Euro Bankszövetség (Euro Banking Association - EBA) tagjai által elhelyezett betétekből áll, amelyeket az EBA fizetési megbízásainak TARGET2-beli teljesítéséhez alkalmaznak az EKB részére fedezetül.

9 Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni kötelezettségek euróban

A tétel 2015. december 31-én az euroövezeten kívüli nemzeti központi bankok EKB-nál vezetett 1,5 milliárd eurós egyenlegeit tartalmazta (2014: 0,9 milliárd €), amelyek a TARGET2-ben feldolgozott tranzakciókból erednek vagy azok ellenpárjai. Az egyenlegek 2015-ös növekedése az euroövezetbeli rezidensektől az euroövezeten kívüli rezidenseknek fizetett összegeknek tudható be (lásd az „Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) kötelezettségek” című 11.2 pontot).

A tétel többi része egy 0,8 milliárd nagyságú összeget tartalmaz (2014: 0 €), amely az amerikai jegybank szerepét betöltő Feddel kötött ideiglenes, kölcsönös devizamegállapodásból ered. A megállapodás értelmében a Fed swapügyleteken keresztül USA-dollárt bocsát az EKB rendelkezésére, amivel az eurorendszer partnerkörét kívánják rövid lejáratú, dolláralapú forrással ellátni. Az EKB ezzel párhuzamosan back-to-back swapügyleteket köt az euroövezeti NKB-kkal, és ezek a kapott forrásból USA-dollárban denominált likviditásnyújtó műveleteket bonyolítanak le penziós ügyletek révén az eurorendszerbeli partnerekkel. Az egymást követő swapügyletek eredményei az EKB és az NKB-k közötti, eurorendszeren belüli, nem kamatozó állományok (lásd az „Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) követelések” pontot). Ezenkívül a Feddel és az euroövezeti NKB-kkal végrehajtott swapügyletek határidős követeléseket és kötelezettségeket eredményeznek, amelyek mérlegben kívül kerülnek kimutatásra (lásd a „Devizaswapügyletek és határidős devizaügyletek” című 19. pontot).

10 Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni kötelezettségek devizában

10.1 Betétek, egyenlegek, egyéb források

Ez a tétel 2014. december 31-én az euroövezeten kívüli rezidensekkel az EKB devizatartalék-gazdálkodásához kapcsolódóan végrehajtott repoügyletekből keletkező kötelezettségeket tartalmazta.

A 2015. december 31-i állapot szerint nem volt ezzel kapcsolatos kinnlevőség.

11 Eurorendszeren belüli kötelezettségek

11.1 Devizatartalék-átadás mértékének megfelelő kötelezettségek

Ide az EKB-nak az euroövezetbeli nemzeti központi bankokkal szembeni kötelezettségei tartoznak, amelyek abból erednek, hogy az érintett központi bankok az eurorendszerhez való csatlakozásukkor nemzetközi tartalékot adnak át az EKB-nak.

	2015. január 1. óta €	2014. december 31-i állapot szerint €
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	1 435 910 943	1 435 910 943
Deutsche Bundesbank	10 429 623 058	10 429 623 058
Eesti Pank	111 729 611	111 729 611
Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland	672 637 756	672 637 756
Bank of Greece	1 178 260 606	1 178 260 606
Banco de España	5 123 393 758	5 123 393 758
Banque de France	8 216 994 286	8 216 994 286
Banca d'Italia	7 134 236 999	7 134 236 999
Central Bank of Cyprus	87 679 928	87 679 928
Latvijas Banka	163 479 892	163 479 892
Lietuvos bankas	239 453 710	-
Banque centrale du Luxembourg	117 640 617	117 640 617
Bank Centrali ta' Malta/Central Bank of Malta	37 552 276	37 552 276
De Nederlandsche Bank	2 320 070 006	2 320 070 006
Oesterreichische Nationalbank	1 137 636 925	1 137 636 925
Banco de Portugal	1 010 318 483	1 010 318 483
Banka Slovenije	200 220 853	200 220 853
Národná banka Slovenska	447 671 807	447 671 807
Suomen Pankki – Finlands Bank	728 096 904	728 096 904
Összesen	40 792 608 418	40 553 154 708

A Lietuvos bankas követelését 239 453 710 euróban állapították meg, ami biztosítja, hogy ezen összeg és az eurót már átvett többi tagállam nemzeti központi bankjának jóváírt aggregált követelés közötti arány megegyezzen a Lietuvos bankasnak az EKB tőkejegyzési kulcsában elfoglalt súlya és a többi euroövezeti nemzeti központi bank kulcsbeli aggregált súlya közötti aránnyal. A követelés és az átadott eszköz értékének különbözetét úgy számolják el (lásd az „Aranykészletek és aranykövetelések” című 1. pontot és a „Bankokkal szembeni számlakövetelések, értékpapír-befektetések, euroövezeten kívüli hitelek és egyéb euroövezeten kívüli eszközök; valamint az „Euroövezetbeli rezidensekkel szembeni devizakövetelések” című 2.2 pontot), mint a Lietuvos bankas által a KBER alapokmányának 48.2 cikkében előírtak megfelelő befizetést az EKB 2014. december 31-i állapot szerinti tartalékával megegyező általános tartalék- és céltartalékszámára (lásd a „Céltartalék” című 13. pontot és az „Átértékelési számlák” című 14. pontot).

A kötelezettségek kamatozását az eurorendszer irányadó refinanszírozási műveletekre vonatkozó tendereljárásaiban alkalmazott legfrissebb rendelkezésre álló, az aranykomponens nulla hozama alapján kiigazított kamatfolyosó-széli kamatláb (marginal rate) alapján naponta határozzák meg (lásd a „Nemzeti központi bankoknak az átadott devizatartalékból eredő követeléseire fizetett kamatt” című 22.3 pontot).

11.2 Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) kötelezettségek

Ez a tétel 2015-ben túlnyomórészt az euroövezetbeli nemzeti központi bankoknak az EKB-val szembeni TARGET2-egyenlegeit tartalmazta (lásd a számviteli alapelvek „KBER-en/eurorendszeren belüli követelések/kötelezettségek” című pontját). A

pozíció nettó növekedése főként a kiterjesztett eszközvásárlási program keretében vásárolt értékpapír-állománynak tudható be (lásd az „Euroövezeti rezidensek euróban denominált értékpapírjai” című 4. pontot), amely a TARGET2 számlákon keresztül került elszámolásra. A vásárlás hatását részlegesen ellensúlyozták a következők: (a) az értékpapír-piaci és az első két fedezett kötvényvásárlási programokban vásárolt értékpapírok visszaváltása, amelynek elszámolása szintén a TARGET2-n keresztül zajlott, (b) az NKB-kkal az USA-dollár-alapú likviditásnyújtó műveletekhez kapcsolódóan kötött back-to-back tranzakciókhoz köthető állományok bővülése és (c) az euroövezeti rezidensektől az euroövezeten kívüli rezidenseknek érkező fizetési megbízásoknak a TARGET2-n belüli elszámolása (lásd az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni eurokötelezettségekről” szóló 9. pontot).

Az USA-dollárban denominált likviditásbővítő műveletekhez kapcsolódó back-to-back swapokból származó követelés-, illetve kötelezettségállományok kivételével a TARGET2-pozíciók után fizetett kamatot naponta számolják ki az eurorendszer irányadó refinanszírozási műveleteinek tendereiben alkalmazott legújabb kamatfolyosó-széli kamatláb alapján.

Ebbe a tételbe tartozik még az EKB előzetes nyereségfelosztása kapcsán az NKB-knak fizetendő összeg (lásd a számviteli alapelvek „Előzetes nyereségfelosztás” című pontját).

	2015 €	2014 €
Euroövezetbeli NKB-knak a TARGET2 kapcsán fizetendő	812 734 808 529	612 892 597 646
Euroövezetbeli NKB-k által a TARGET2 kapcsán fizetendő	(730 463 422 714)	(590 153 944 468)
Euroövezeti NKB-knak az EKB előzetes nyereségfelosztása kapcsán fizetendő	812 134 494	840 719 787
Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) kötelezettségek	83 083 520 309	23 579 372 965

12 Egyéb kötelezettségek

12.1 Mérlegen kívüli instrumentumok átértékelési különbözete

Ez a tétel elsősorban a 2015. december 31-én fennálló devizaswapügyletek és határidős devizaügyletek értékelési változásaiból áll (lásd a „Devizaswapügyletek és határidős ügyletek” című 19. pontot). Az értékelési különbözet abból adódik, hogy a tranzakciókat a mérlegfordulónapon érvényes árfolyamon váltják át euróra, amely eltér attól az euroértéktől, amely a tranzakciónak az adott deviza átlagos bekerülési árfolyamán történő átváltásával kapunk (lásd a számviteli alapelvek „Mérlegen kívüli instrumentumok” és „Arany- és devizaeszközök, illetve -források” című pontját).

A tétel a fennálló kamatswap-állományok értékelési veszteségét is tartalmazza (lásd a „Kamatswapügyletek” című 18. pontot).

12.2 Passzív időbeli elhatárolások

2015. december 31-én ez a tétel az NKB-k követelésein 2015 egészében felhalmozódott kamatot, amely az EKB-nak átadott nemzetközi tartalék után jár (lásd a „Nemzetközi tartalékátadás mértékének megfelelő kötelezettségek” című 12.1 pontot), másrészt a TARGET2-állományok után az NKB-k részére 2015 utolsó hónapjában fizetendő kamatot tartalmazza. Ezeket az összegeket 2016 januárjában számolták el.

Ebben a tételben van kimutatva (a) az egységes felügyeleti mechanizmushoz kapcsolódóan előre begyűjtött bevétel (lásd „A felügyeleti feladatokhoz kapcsolódó bevételek és kiadások” című 26. pontot); (b) igazgatási jellegű elhatárolások; (c) pénzügyi instrumentumok utáni időbeli elhatárolások.

	2015 €	2014 €	Változás €
Az EKB-nak átadott nemzetközi tartalék	17 576 514	57 015 146	(39 438 632)
TARGET2	36 393 921	26 309 091	10 084 830
Egyéb időbeli elhatárolások	41 573 554	12 867 414	28 706 140
Összesen	95 543 989	96 191 651	(647 662)

12.3 Vegyes tételek

A soron a 2015. december 31-én fennálló, a devizaswapügyletekhez és devizában denominált határidős ügyletekhez kapcsolódó állományok szerepelnek (lásd a „Devizaswapügyletek és határidős devizaügyletek” című 19. pontot). Az egyenlegek abból adódtak, hogy a szóban forgó tranzakciókat az illető devizanem mérlegfordulónapi átlagos költsége szerint váltják át euróba, ami eltér az ügylet eredetileg rögzített euroértékétől (lásd a számviteli alapelvek „Mérlegen kívüli instrumentumok” című pontját).

2014. december 31-én a mérleg sor 150,1 millió euro értékű repottranzakciót foglalt magában, amelyet az EKB saját vagyonalapjának kezelése kapcsán kötöttek. A 2015. december 31-i állapot szerint nem volt ezzel kapcsolatos kinnlevőség.

Az EKB nyugdíjrendszere, a volt munkavállalóknak fizetett egyéb juttatások és egyéb hosszú távú juttatások³³

Ide tartozik még az EKB járadékkal meghatározott nettó kötelezettsége, amely a volt alkalmazottaknak, igazgatósági tagoknak és felügyeleti testületi tagoknak fizetett juttatásokon és egyéb hosszú távú juttatásokon keletkezett 385,5 millió eurót foglalja magában (2014: 459,7 millió €).

³³ Az ennél a pontnál közölt táblázatokban a „Dönt.test.” elnevezésű oszlopban feltüntetett összegek mind az EKB Igazgatóságának, mind a Felügyeleti Testületnek az adatait magukban foglalják.

Mérleg

A mérlegben kimutatott összegek, amelyek a munkaviszony megszűnte után fizetett és egyéb hosszú távú munkavállalói juttatásokat tükröznek a következők:

	2015 Munkavállalók	2015 Dönt.test.	2015 Összesen	2014 Munkavállalók	2014 Dönt.test.	2014 Összesen
	millió €	millió €	millió €	millió €	millió €	millió €
Kötelezettség jelenértéke	1116,7	24,1	1140,8	087,1	24,5	111,6
A nyugdíjrendszer valós eszközértéke	(755,3)	-	(755,3)	(651,9)	-	(651,9)
Járadékkal meghatározott nettó kötelezettség a mérlegben kimutatva	361,4	24,1	385,5	435,2	24,5	459,7

2015-ben az 1116,7 millió euro (2014: 1087,1 millió €) összegű, a munkavállalókkal szemben fennálló kötelezettségek jelenértéke 155,9 millió euro összegű (2014: 170,3 millió €) nem a tőkefedezeti rendszerből származó juttatásokat tartalmazott, amelyek a nyugdíjon felül járó juttatásokhoz és egyéb hosszú távú juttatásokhoz kapcsolódnak. Az EKB igazgatósági tagjainak és a felügyeleti testületi tagoknak munkaviszonyuk megszűnése után járó és egyéb hosszú távú juttatásait sem a tőkefedezeti rendszerből fizetik.

Eredménykimutatás

Az eredménykimutatásban 2015-ben szereplő összegek:

	2015 Munkavállalók	2015 Dönt.test.	2015 Összesen	2014 Munkavállalók	2014 Dönt.test.	2014 Összesen
	millió €	millió €	millió €	millió €	millió €	millió €
Folyó szolgálati költség	120,0	1,9	121,9	41,7	1,2	42,9
Meghatározott összegű nettó járadékfizetési kötelezettség nettó kamata	9,5	0,5	10,0	4,5	0,7	5,2
<i>Ebből:</i>						
<i>A kötelezettséggel kapcsolatos költség</i>	22,9	0,5	23,4	25,1	0,7	25,8
<i>A nyugdíjrendszer eszközei utáni jövedelem</i>	(13,4)	-	(13,4)	(20,6)	-	(20,6)
Egyéb, hosszú távú juttatások újraértékelési (nyeresége)/vesztése	2,6	(0,1)	2,5	7,8	0,3	8,1
Összesen a „Személyi jellegű költségek” alatt	132,1	2,3	134,4	54,0	2,2	56,2

A folyó szolgálati költség 2015-ben 121,9 millió euróra emelkedett (2014: 42,9 millió €), ami a diszkontráta 2013-ban 3,75%-os szintjének 2014-ben 2%-ra való leszállításával,³⁴ és (b) a nyugdíjrendszer 2015-ben magasabb átlagos taglétszámával magyarázható.

³⁴ A folyó szolgálati költség kiszámítása az előző évben alkalmazott diszkontráta alapján történik.

A meghatározott összegű járadékfizetési kötelezettség, a nyugdíjrendszereszközök és az újraértékelési eredmények változása

A meghatározott összegű járadékfizetési kötelezettség jelenértéke a következőképpen változott:

	2015 Munkavál- lалók	2015 Dönt.test.	2015 Összesen	2014 Munkavál- lалók	2014 Dönt.test.	2014 Összesen
	millió €	millió €	millió €	millió €	millió €	millió €
Járadékkal meghatározott kötelezettség nyitó állománya	1087,1	24,5	1111,6	650,6	17,8	668,4
Folyó szolgálati költség	120,0	1,9	121,9	41,7	1,2	42,9
A kötelezettségen keletkező kamatráfordítás	22,9	0,5	23,4	25,1	0,7	25,8
Tagok befizetései	21,7	0,2	21,9	14,0	0,1	14,1
Kifizetett járadék	(7,5)	(0,8)	(8,3)	(7,1)	(0,8)	(7,9)
Újra értékelt (nyereség)/veszteség	(127,5)	(2,2)	(129,7)	362,8	5,5	368,3
Járadékkal meghatározott kötelezettség záró állománya	1116,7	24,1	1140,8	1087,1	24,5	1111,6

A járadékkal meghatározott kötelezettségen 2015-ben keletkezett 129,7 millió eurós összes újraértékelési nyereséget elsősorban a 2014-es 2,0%-os diszkontrátának 2015-ben 2,5%-ra való emelése magyarázza. Összehasonlításképpen a járadékkal meghatározott kötelezettségen 2014-ben keletkezett 368,3 millió eurós újraértékelési veszteséget elsősorban a 2013-as 3,75%-os diszkontrátának 2014-ben 2,0%-ra való csökkenése magyarázza.

A járadékkal meghatározott pillér munkavállalókkal kapcsolatos nyugdíjeszközeinek valós értéke 2015-ben a következőképpen változott:

	2015 millió €	2014 millió €
Nyugdíjrendszer-eszközök valós nyitó értéke	651,9	536,5
Nyugdíjrendszer-eszközök utáni kamatjövedelem	13,4	20,6
Újraértékelési nyereség	26,8	49,7
Munkáltatói befizetés	46,9	36,4
Tagok befizetései	21,7	14,0
Kifizetett járadék	(5,4)	(5,3)
Eszközök valós záró értéke	755,3	651,9

A nyugdíjrendszer-eszközök újraértékelési nyeresége mind 2015-ben, mind 2014-ben annak tudható be, hogy az alap jegyeinek tényleges hozama magasabb volt, mint az eszközök becsült kamatbevétele.

A mind az EKB általi, mind a nyugdíjrendszer tagsági befizetései 2015-ös emelkedése elsősorban a taglétszám tárgyévi emelkedésének tudható be (lásd a „Személyi jellegű költségek” című 29. pontot).

Az újraértékelési eredmények 2015-ben a következőképpen módosultak (lásd az „Átértékelési számlák” című 14. pontot):

	2015 millió €	2014 millió €
Újraértékelési (nyereség)/veszteség	(305,6)	4,8
Az eurorendszerhez csatlakozó NKB-k befizetései ³⁵	(1,8)	0,0
A nyugdíjrendszer-eszközökből származó nyereség	26,8	49,7
Kötelezettségeken keletkezett nyereség/(veszteség)	129,7	(368,3)
Az eredménykimutatásban kimutatott veszteség/(nyereség)	2,5	8,1
Az „Átértékelési számlák” soron szereplő, záró újraértékelési veszteség³⁶	(148,4)	(305,6)

Legfontosabb feltevések

Az e pontban bemutatott értékelést az aktuáriusok az Igazgatóság számviteli és közzétételi célra elfogadott feltevései alapján készítették. A munkavállalóknak fizetendő járadékkötelezettség összegének kiszámításánál az aktuáriusok a következő táblázatban látható főbb feltevéseket alkalmazták:

	2015 %	2014 %
Diszkontráta	2,50	2,00
A nyugdíjrendszer eszközeinek várható megtérülése ³⁷	3,50	3,00
Általános fizetésemelés a jövőben ³⁸	2,00	2,00
Jövőbeni nyugdíjmelés ³⁹	1,40	1,40

Ehhez járulnak még a munkavállalóknak a járulékkal meghatározott pillérbe történő önkéntes befizetései, amelyek 2015-ben 123,3 millió eurót tettek ki (2014: 110,6 millió €). A befizetést a nyugdíjrendszer eszközeibe fektetik be, ugyanakkor a befizetések értékével megegyező kötelezettséget generálnak.

13 Céltartalék

A tétel jórészt a devizaárfolyam-, kamatláb-, hitel- és aranyárfolyam-kockázatra képzett céltartalékból áll.

³⁵ Az euro litvániai bevezetése kapcsán a Lietuvos bankas az EKB összes átértékelési számlájára befizetett. A 2014. december 31-én az átértékelési számlákon fennálló újraértékelési veszteség a Lietuvos bankas befizetésének csökkenését eredményezte.

³⁶ A kerekítés miatt a részösszegek összege nem feltétlenül egyezik meg a végösszeggel.

³⁷ Ezeket a feltevéseket az EKB járadékkal meghatározott kötelezettsége azon részének számításához használták, amelyet tőkegarancián alapuló eszközökkel finanszíroztak.

³⁸ Ezenkívül a nyugdíjrendszertag életkorától függően 1,8%-ig terjedő egyéni éves fizetésemelést is figyelembe vettek.

³⁹ Az EKB nyugdíjrendszerének szabályzata alapján a nyugdíjakat évente emelni kell. Amennyiben az EKB munkavállalóinak általános fizetésváltozása az infláció alatti ütemű, a nyugdíjmelés az általános fizetésmódosítást követi. Amennyiben ennek mértéke meghaladja az inflációs rátát, szintén ezt kell alkalmazni a nyugdíjmelésre is feltéve, hogy az EKB nyugdíjrendszerének pénzügyi helyzete az emelést megengedi..

A céltartalékból a jövőbeni realizált és nem realizált veszteséget, különösen az átértékelési számlák által nem fedezett értékelési veszteséget kívánják ellensúlyozni a Kormányzótanács által szükségesnek ítélt mértékben. Nagyságát és folyamatos szükségességét évről évre felülvizsgálják figyelembe véve több egyéb tényező mellett az EKB megítélését az adott kockázati kitétségről. A céltartalék és az EKB általános tartalékalapjában levő összeg együttesen nem haladhatja meg az euroövezeti NKB-k által befizetett tőke értékét.

Ahogy Litvánia átvette az eurót, a Lietuvos bankas 2015. január 1-ji⁴⁰ hatállyal 44 728 929 eurót utalt át a devizaárfolyam-, kamatláb-, hitel- és aranyárfolyam-kockázattal szembeni céltartalékba, amivel utóbbi 7 619 884 851 euróra emelkedett. Az EKB befizetett tőkéjének 2015-ös emelése után (lásd a „Saját tőke” című 15. pontot) ez az összeg az euroövezeti NKB-k által 2015. december 31-ével befizetett tőke értékének felel meg.

14 Átértékelési számlák

Ez a tétel nagyrészt az eszközök, a források és a mérlegen kívüli instrumentumok nem realizált nyereségéből származó átértékelési állományt foglalja magában (lásd a számviteli alapelvek „Eredményelszámolás”, „Arany- és devizaeszközök, illetve -források”, „Értékpapírok” és „Mérlegen kívüli instrumentumok” című pontjait). Itt mutatják ki még az EKB-nak a munkaviszony megszűnése után fizetett, járadékkal meghatározott nettó kötelezettségének újraértékelt összegét (lásd a számviteli alapelvek „Az EKB nyugdíjrendszerei, a munkaviszony megszűnése után fizetett egyéb juttatások és egyéb hosszú távú juttatások” című pontját és az „Vegyes tételek” című 12.3 pontot).

Az euro litvániai bevezetése kapcsán a Lietuvos bankas 117,7 millió euróval növelte ezeknek az egyenlegeknek az értékét 2015. január 1-jei hatállyal.

	2015 €	2014 €	Változás €
Aranykészletek	11 900 595 095	12 065 394 836	(164 799 741)
Deviza	12 272 562 352	7 046 435 041	5 226 127 311
Értékpapír és más instrumentum	808 078 836	1 131 424 399	(323 345 563)
A munkaviszony megszűnése utáni, járadékkal meghatározott nettó kötelezettség	(148 413 109)	(305 609 580)	157 196 471
Összesen	24 832 823 174	19 937 644 696	4 895 178 478

Az átértékelési számlák emelkedése elsősorban az euro USA-dollárral és japán jennel szembeni árfolyama 2015-ben tapasztalt leértékelődésének eredménye.

⁴⁰ Az összeg a KBER alapokmányának 48. cikk (2) bekezdésével összhangban került befizetésre.

Az év végi átértékelés során alkalmazott devizaárfolyamok:

Árfolyam	2015	2014
USD/EUR	1,0887	1,2141
YPJ/EUR	131,07	145,23
EUR/SDR	1,2728	1,1924
EUR/uncia arany	973,225	987,769

15 Saját tőke

15.1 Tőke

Litvánia 2015. január 1-jén átvette az eurót. A KBER-alapokmány 48. cikk (1) bekezdésének megfelelően a Lietuvos bankas 2015. január 1-jén⁴¹ befizette az EKB tőkéjében jegyzett tőkerészesedésének fennmaradó 43 051 594 eurós összegét. Ebből eredően az EKB befizetett tőkéje a 2014. december 31-i 7 697 025 340 euróról 2015. január 1-jére 7 740 076 935 euróra emelkedett (lásd az alábbi táblázatot).⁴²

⁴¹ Az EKB 2015/287/EU határozata (2014. december 31.) az EKB tőkéjének a Lietuvos bankas általi befizetéséről, a Lietuvos bankas devizatartalékokat megtestesítő eszközeinek az EKB számára történő átadásáról és az EKB tartalékaihoz és céltartalékaihoz való hozzájárulásáról (EKB/2014/61), HL L 50., 2015.2.21., 44. o.

⁴² A táblázatban egész euróra kerekített részösszegek szerepelnek, emiatt a „Részösszeg” és a „Mindösszesen” sorokban pontatlanságok adódhatnak.

	Tőkejegyzési kulcs 2015. január 1. óta %	Befizetett tőke 2015. január 1. óta €	Tőkejegyzési kulcs 2014. december 31-én %	Befizetett tőke 2014. december 31-én €
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4778	268 222 025	2,4778	268 222 025
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997	17,9973	1 948 208 997
Eesti Pank	0,1928	20 870 614	0,1928	20 870 614
Banc Ceannais na hÉireann/ Central Bank of Ireland	1,1607	125 645 857	1,1607	125 645 857
Bank of Greece	2,0332	220 094 044	2,0332	220 094 044
Banco de España	8,8409	957 028 050	8,8409	957 028 050
Banque de France	14,1792	1 534 899 402	14,1792	1 534 899 402
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970	12,3108	1 332 644 970
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 236	0,1513	16 378 236
Latvijas Banka	0,2821	30 537 345	0,2821	30 537 345
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929	-	-
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764	0,2030	21 974 764
Bank Centrali ta' Malta/ Central Bank of Malta	0,0648	7 014 605	0,0648	7 014 605
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158	4,0035	433 379 158
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 714	1,9631	212 505 714
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173	1,7434	188 723 173
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399	0,3455	37 400 399
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 180	0,7725	83 623 180
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 389	1,2564	136 005 389
Euroövezeti NKB-k összesen	70,3915	7 619 884 851	69,9783	7 575 155 922
Българска народна банка (Bolgár Nemzeti Bank)	0,8590	3 487 005	0,8590	3 487 005
Česká národní banka	1,6075	6 525 450	1,6075	6 525 450
Danmarks Nationalbank	1,4873	6 037 512	1,4873	6 037 512
Hrvatska narodna banka	0,6023	2 444 963	0,6023	2 444 963
Lietuvos bankas	-	-	0,4132	1 677 335
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	5 601 129	1,3798	5 601 129
Narodowy Bank Polski	5,1230	20 796 192	5,1230	20 796 192
Banca Națională a României	2,6024	10 564 124	2,6024	10 564 124
Sveriges Riksbank	2,2729	9 226 559	2,2729	9 226 559
Bank of England	13,6743	55 509 148	13,6743	55 509 148
Euroövezeten kívüli központi bankok összesen	29,6085	120 192 083	30,0217	121 869 418
Mindösszesen	100,0000	7 740 076 935	100,0000	7 697 025 340

Az euroövezeten kívüli nemzeti központi bankok jegyzett tőkéjük 3,75%-ának befizetésével kötelesek hozzájárulni az EKB működési költségeihez. A hozzájárulás 2015 végén 120 192 083 eurót tett ki. Az euroövezeten kívüli központi bankok nem részesülhetnek az EKB felosztható nyereségéből – így az eurobankjegyek eurorendszerbeli szétosztásából származó bevételből sem –, ugyanakkor az EKB veszteségét sem kötelesek finanszírozni.

Mérlegen kívüli instrumentumok

16 Automatizált értékpapír-kölcsönzési program

Az EKB saját vagyonalap-gazdálkodásának része az az automatizált értékpapír-kölcsönzési programra vonatkozó megállapodás, amelynek értelmében az EKB nevében eljáró megbízott értékpapírkölcsön-ügyletet kezdeményez a kijelölt jegybankképes partnerkörrel.

Ezentúl a Kormányzótanács döntéseinek megfelelően az EKB lehetőséget nyújt azon értékpapír-állományok kihelyezésére, amelyeket az első, a második és a harmadik fedezett kötvényvásárlási program és az állami szektort érintő vásárlási program (PSPP) keretében vásárolt, valamint az értékpapír-piaci program keretében vásárolt értékpapírok közül azok kölcsönzésére is mód van, amelyek a PSPP-re vonatkozó szabályok szerint megvásárolhatók.

Az EKB értékpapír-kölcsönző megállapodásai értelmében kötött penziós ügyletek fennálló állományának értéke 2015. december 31-én 4,5 milliárd euro volt (2014: 4,8 milliárd €). Ebből egy 0,3 milliárd eurós állomány (2014: 0 €) a monetáris politikai célú értékpapírok kihelyezéséhez kapcsolódik.

17 Tőzsdei határidős (futures) kamatlábügyletek

2015. december 31-én a devizaügyletekhez kapcsolódóan, év végi piaci árfolyamon számolva a következő állományok álltak fenn:

Futures kamatlábügyletek devizában	2015 Kontraktus értéke €	2014 Kontraktus értéke €	Változás €
Vétel	694 406 172	911 374 681	(216 968 509)
Eladás	690 554 100	1 001 647 311	(311 093 211)

A tranzakciók az EKB nemzetközi tartalékgazdálkodásának keretében zajlottak.

18 Kamatswapügyletek

A kamatswapügyletek szerződött értéke év végi piaci árfolyamon számolva 2015. december 31-én 274,5 millió euro volt (2014: 270,8 millió €). A tranzakciók az EKB nemzetközi tartalékgazdálkodásának keretében zajlottak.

19 Devizaszwapügyletek és határidős devizaügyletek

Devizatartalék-gazdálkodás

2015-ben az EKB nemzetközi tartalékgazdálkodása keretében devizaszwapügyletek és határidős devizaügyletek kötésére került sor. A belőlük eredő, 2015. december 31-én fennálló és 2016-os teljesítéssel rögzített követelés-, illetve kötelezettség-állományok év végi piaci árfolyamon számolt értéke a következő:

Devizaszwapügyletek és határidős devizaügyletek	2015 €	2014 €	Változás €
Követelések	2 467 131 004	1 899 819 430	567 311 574
Kötelezettségek	2 484 517 472	1 777 894 537	706 622 935

Likviditásbővítő műveletek

2015. december 31-én az eurorendszer partnerkörének az USA-dollár alapú likviditásnyújtáshoz kapcsolódóan dolláralapú követeléseit és kötelezettségeit álltak fenn 2016-os kiegyenlítési dátummal (lásd az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni kötelezettségek euróban” című 9. pontot).

20 Hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletek igazgatása

2015-ben is az EKB felelt az EU hitelfelvételi és hitelnyújtási műveleteinek igazgatásáért a középtávú pénzügyi támogatási eszköz, az Európai Pénzügyi Stabilizációs Mechanizmus, az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz, az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM), valamint a Görögországgal kötött hitelnyújtási megállapodás keretében. Az EKB 2015-ben az említett műveletekhez kapcsolódó fizetési tranzakciók mellett, az ESM engedélyezett tőkeállományának tagsági jegyzése formájában eszközölt fizetési forgalmat dolgozta föl.

21 Fügőben levő peres eljárásokból származó függő kötelezettségek

Az EKB és egyéb EU-s intézmények ellen három peres eljárás van folyamatban, amelyeket ciprusi hitelintézetek betéteseinek, részvényeseinek és kötvénytulajdonosainak kezdeményeztek. A panaszosok állítása szerint a Ciprusnak nyújtott pénzügyi segítségnyújtási program kapcsán az érintett hitelintézetek átszervezéséhez vezető ténykedések miatt pénzügyi veszteség érte őket. Az EU Törvényszéke 2014-ben tizenkét hasonló ügyet ítélt teljes egészében elfogadhatatlannak. Ezek közül nyolc határozat esetében érkezett fellebbezés. Az EKB szerepe a pénzügyi támogatási program felállításához vezető folyamatban az Európai Stabilizációs Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződés értelmében az Európai Bizottsággal együtt nyújtott technikai tanácsadásra és a ciprusi szanálási törvénytervezetről szóló, nem kötelező

érvényű vélemény kiadására korlátozódott. Ezért az a vélekedés, hogy az EKB-t nem éri veszteség a perekből adódóan.

Az eredménykimutatás sorait leíró, részletező pontok

22 Nettó kamatbevétel

22.1 Devizatartalék utáni kamatbevétel

A tétel az EKB devizatartaléka utáni kamatbevételnek a kamatráfordítással csökkentett értékét foglalja magában:

	2015 €	2014 €	Változás €
Folyószámlákon szerzett kamatbevétel	552 459	548 634	3 825
Pénzpiaci betétekből származó kamatbevétel	6 306 443	4 234 448	2 071 995
Visszavásárlási (repo)-ügyletekből származó kamatbevétel	38 311	208 426	(170 115)
Passzív visszavásárlási (repo)-ügyletekből származó kamatbevétel	2 920 201	867 860	2 052 341
Értékpapírból származó bevétel	261 121 900	206 165 493	54 956 407
Kamatswapügyletekből származó kamatbevétel/-kiadás	(861 355)	407 588	(1 268 943)
Határidős devizaügyletekből és devizaswap ügyletekből származó kamatbevétel	13 127 982	4 570 710	8 557 272
Devizatartalék utáni (nettó) kamatbevétel	283 205 941	217 003 159	66 202 782

A nettó kamatbevétel 2015-ben mért általános növekedését elsősorban az USA dollár portfólión keletkező magasabb kamatjövedelem és a dollár euróval szembeni felértékelődése okozta.

22.2 Az eurobankjegyek eurorendszeren belüli elosztásából származó kamatbevétel

Ez a tétel az EKB-nak a teljes forgalomban lévő eurobankjegy-állomány kibocsátásában levő 8%-os részesedéséhez kapcsolódó kamatjövedelmét tartalmazza (lásd a számviteli alapelvek „Forgalomban lévő bankjegyek” című pontját és „Az eurorendszeren belüli eurobankjegy-elosztással kapcsolatos követelések” című 5.1 pontot). Noha a forgalomban lévő bankjegyek átlagértéke 8,1%-kal emelkedett, a belőlük származó jövedelem 2015-ben csökkent, mivel az irányadó refinanszírozási műveletek átlagkamata (0,05%) alacsonyabb volt, mint 2014-ben (0,16%).

22.3 Az NKB-knak az átadott nemzetközi tartalék utáni követeléseire fizetett kamat

Ezen a soron azt a kamatot kell kimutatni, amelyet az euroövezetbeli NKB-k kapnak az EKB-val szembeni követeléseik után, amelyek a KBER alapokmányának 30.1 cikke alapján végzett nemzetközitartalék-átadásból erednek (lásd a „Nemzetközi tartalékátadás mértékének megfelelő kötelezettségek” című 11.1 pontot). A 2015-

ben kifizetett összeg csökkenése annak tudható be, hogy az irányadó refinanszírozási kamatláb átlagosan alacsonyabb volt, mint 2014-ben.

22.4 Egyéb kamatbevételek, egyéb kamatráfordítások

2015-ben ezek a tételek 608,7 millió eurós nettó kamatbevételt tartalmaztak (2014: 727,7 millió €) azok után az értékpapírok után, amelyeket az EKB az értékpapír-piaci programban vásárolt, miközben a monetáris politikai célból vett maradék értékpapírok utáni nettó kamatbevétel 280,9 millió eurót tett ki (2014: 174.9 millió €).

Ezek a tételek 0,4 milliárd euro (2014: 1,1 milliárd €) kamatbevételt és 0,4 milliárd euro (2014: 1,1 milliárd €) kamatráfordítást tartalmaznak, amelyek a TARGET2-egyenlegeken keletkeztek (lásd az „Eurorendszeren belüli egyéb (nettó) kötelezettségek” című 11.2 pontot és az „Euroövezeten kívüli rezidensekkel szembeni eurokötelezettségek” című 9. pontot). Ugyanezen a soron van kimutatva az euróban denominált egyéb eszközökkel és kötelezettségekkel kapcsolatos kamatbevétel, illetve -ráfordítás.

23 Pénzügyi műveletekből származó realizált nyereség/veszteség

A pénzügyi műveletekből származó realizált nettó nyereség 2015 folyamán a következőképpen alakult:

	2015 €	2014 €	Változás €
Nettó realizált árfolyamnyereség	175 959 137	47 223 558	128 735 579
Nettó realizált devizaárfolyam- és aranyárfolyamnyereség	38 474 593	10 036 857	28 437 736
Pénzügyi műveletekből származó realizált nettó nyereség	214 433 730	57 260 415	157 173 315

A nettó realizált árfolyamnyereség az értékpapírokon, tőzsdei határidős kamatlábügyleteken és kamatswapügyleteken realizált nyereséget és veszteséget jelent. 2015-ben a nettó realizált árfolyamnyereség nagyrészt azért emelkedett, mert az USA-dollár portfólió értékpapírjain nagyobb realizált árfolyamnyereség keletkezett.

24 Pénzügyi eszközök és pozíciók értékvesztése

A pénzügyi eszközök és pozíciók értékvesztési leírása 2015-ben:

	2015 €	2014 €	Változás €
Értékpapírok utáni nem realizált árfolyamvesztés	(63 827 424)	(7 664 489)	(56 162 935)
Kamatswapügyletek nem realizált árfolyamvesztése	(223 892)	(198 804)	(25 088)
Nem realizált devizaárfolyam-vesztés	(1 901)	-	(1 901)
Értékvesztés összesen	(64 053 217)	(7 863 293)	(56 189 924)

A 2014-hez viszonyított nagyobb értékvesztési leírás főként az USA-dollár alapú portfólióban levő értékpapírokat érintő általános piaci árfolyamesésnek tudható be.

25 Díjakból, jutalékokból eredő nettó bevétel/ráfordítás

	2015 €	2014 €	Változás €
Díjakból és jutalékokból befolyó bevétel	277 324 169	30 024 834	247 299 335
Díjakhoz és jutalékokhoz kapcsolódó ráfordítás	(8 991 908)	(1 866 180)	(7 125 728)
Díjak és jutalékok nettó bevétele	268 332 261	28 158 654	240 173 607

2015-ben az ezen a tételen szereplő bevételek jórészt a felügyeleti díjból (lásd „A felügyeleti feladatokhoz kapcsolódó bevételek és kiadások” című 26. pontot) és a hitelintézetekre a kötelező tartalékra vonatkozó előírások megszegése miatt kivetett pénzbírságból származtak. A kiadásokat főként azoknak a külső alapkezelőknek fizetett díjak tették ki, amelyek, az eurorendszer egyértelmű megbízásából vagy nevében, a jegybankképes, eszközfedeztetű értékpapírok vételét bonyolították le. Ebbe a tételbe tartoznak még a folyószámlákkal és a tőzsdei határidős kamatlábügyletekkel kapcsolatos díjak (lásd a „Futures kamatlábügyletek” című 17. pontot).

26 A felügyeleti feladatokhoz kapcsolódó bevételek és kiadások

Az EKB a bankfelügyeleti tevékenységével kapcsolatos kiadásokat a felügyelt szervezetekre kivetett éves felügyeleti díjból téríti vissza. A kiadás elsősorban azokat a költségeket tartalmazza, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az EKB bankfelügyeleti feladataihoz, mégpedig a jelentős bankok közvetlen felügyeletéhez, a kevésbé jelentős bankok felügyeletének felvigyázásához, a horizontális feladatok ellátásához és a speciális szolgáltatásokhoz. Ugyancsak itt vannak elszámolva a kiszolgáló szakterületek – például létesítménygazdálkodás, emberierőforrás-gazdálkodás, informatika – költségei is, amelyek közvetetten kapcsolódnak az EKB felügyeleti feladataihoz.

Az EKB-nak a felügyeleti feladatokhoz tartozó bevétele 2015-ben:

	2015 €	2014 ⁴³ €
Felügyeleti díjak	277 086 997	29 973 012
<i>Ebből:</i>		
<i>Jelentős szervezetekre vagy jelentős csoportokra kivetett díjak</i>	245 620 964	25 622 812
<i>Kevésbé jelentős szervezetekre vagy kevésbé jelentős csoportokra kivetett díjak</i>	31 466 033	4 350 200
A bankfelügyeleti feladatokból származó teljes bevétel	277 086 997	29 973 012

A felügyeleti díjakból származó bevételt a „Díjak és jutalékok nettó bevétele” soron kell kimutatni (lásd a „Díjakból és jutalékokból eredő nettó bevétel/ráfordítás” című 25. pontot).

A becsült éves kiadások alapján az EKB 2015 áprilisában bejelentette, hogy a 2015-ben az éves felügyeleti díjak összege 296,0 millió euro volt.⁴⁴ A tényleges 277,1 millió eurós kiadásokhoz viszonyított 18,9 millió eurós többlet a „Passzív időbeli elhatárolások” címszó alatt van kimutatva (lásd a „Passzív időbeli elhatárolások” című 12.2 pontot), és a 2016-ban kivetendő felügyeleti díj ezzel az összeggel csökken.

2015 végén a felügyelt szervezetek díjaival kapcsolatos néhány kisebb összeg és késedelmes fizetésre felszámolt kamat még nem került maradéktalanul visszatérítésre. Az EKB minden szükséges lépést megtesz annak érdekében, hogy a kinnlevő tartozást beszedje a felügyelt szervezetektől.

Az EKB-nak emellett joga van pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot kiróni az olyan szervezetekre, amelyek nem tesznek eleget az EKB rendeleteiből és határozataiból adódó kötelezettségeiknek. 2015-ben nem volt bírságolás az említett okokból.

2015-ben az EKB-nak a következő költségei merültek fel:

	2015 €	2014 ⁴⁵ €
Bérek és juttatások	141 262 893	18 456 945
Irodaépület bérleti és karbantartási díja	25 513 220	2 199 243
Egyéb működési költség	110 310 884	9 316 824
A bankfelügyeleti feladatokból származó teljes kiadás	277 086 997	29 973 012

27 Részvényekből és részesedésekből származó bevétel

Ezen a soron a Nemzetközi Fizetések Bankjában (BIS) való EKB-részvénycsomag osztaléka (lásd az „Egyéb pénzügyi eszközök” című 6.2 pontot) szerepel.

⁴³ 2014-re az EKB bankfelügyeleti tevékenységének 2014. novemberi kezdetétől felmerülő bankfelügyeleti költségei a felügyeleti díjak révén kerültek visszatérítésre.

⁴⁴ Ez az összeg a 2014 utolsó két hónapjában felmerülő 30,0 millió eurós költséggel együtt 2015-ben került kiszámlázásra 2015. november 20-i esedékességgel.

⁴⁵ A 2014-es számadatok a 2014 utolsó két hónapja során felmerülő költségekre vonatkoznak, mivel az EKB 2014 novemberében vette át a bankfelügyelethez kapcsolódó operatív felelősséget.

28 Egyéb bevétel

2015-ben a különféle egyéb forrásból származó éves bevétel elsősorban az euroövezeti NKB-knak azon felhalmozódott befizetéseiből származott, amelyekkel az EKB-nak az eurorendszer szintű közös projektekkel kapcsolatos költségeihez járultak hozzá.

29 Személyi jellegű költségek

A személyi jellegű költségek 2015-ben emelkedtek, ami elsősorban az EKB nagyobb átlagos dolgozói létszámának, valamint a munkaviszony megszűnése utáni és egyéb hosszú távú juttatásokkal kapcsolatos magasabb nettó kiadásoknak tudható be.

Ebben a sorban szerepel egy 306,4 millió eurós tétel (2014: 244,9 millió €), amely a fizetésekből, juttatásokból, a munkavállalói biztosításokból és egyéb vegyes költségelemekből tevődik össze. Ugyancsak itt van feltüntetve az EKB nyugdíjrendszereivel, a munkaviszony megszűnése utáni egyéb juttatásokkal és egyéb hosszú távú juttatásokkal kapcsolatos 134,4 millió eurós összeg (2014: 56,2 millió €, lásd a „Vegyes tételek” című 12.3 pontot). Az EKB új épületének építési munkáiból eredő 0,8 millió eurós (2014: 1,2 millió €) személyi jellegű költség aktiválva van, és ki van véve ebből a sorból.

A bérek és egyéb juttatások struktúrája – így a felső vezetők javadalmazása is – lényegében az Európai Unió javadalmazási rendszerén alapul, ahhoz hasonlítható.

Az Igazgatóság és a Felügyeleti Testület EKB által alkalmazott tagjai alapfizetést kapnak, míg az EKB által alkalmazott, részmunkaidőben dolgozó felügyeleti testületi tagok javadalmazásánál a látogatott ülések számát is figyelembe veszik. Az Igazgatóság és az EKB-val alkalmazotti viszonyban álló, teljes munkaidőben dolgozó felügyeleti testületi tagok lakhatási és reprezentációs célból egyéb juttatást is kapnak. Az elnököknek, lakástámogatás fejében, az EKB tulajdonában levő rezidenciát bocsátják rendelkezésére. Az Európai Központi Bank személyzeti szabályzatára figyelemmel a két testület tagjai egyéni körülményeiknek megfelelően háztartási, családi és oktatási támogatásra is jogosultak. A fizetést az Európai Uniónak fizetendő adó mellett nyugdíj-, egészségügyi és balesetbiztosítási járulék terheli. Az említett támogatásokat nem terheli adó és nyugdíjjárulék.

2015-ben az Igazgatóság és a Felügyeleti Testület EKB-val alkalmazotti viszonyban álló (vagyis a nemzeti felügyeletiek képviselőin kívüli) tagjainak kiutalt alapfizetések a következők voltak:⁴⁶

	2015 €	2014 €
Mario Draghi (elnök)	385 860	379 608
Vitor Constâncio (alelnök)	330 744	325 392
Peter Praet (igazgatósági tag)	275 604	271 140
Jörg Asmussen (2014. januárjáig igazgatósági tag)	-	4 912
Benoît Cœuré (igazgatósági tag)	275 604	271 140
Yves Mersch (igazgatósági tag)	275 604	271 140
Sabine Lautenschläger (igazgatósági tag)	275 604	253 457
Igazgatóság összesen	1 819 020	1 776 789
Felügyeleti Testület (EKB által alkalmazott tagjai) összesen⁴⁷	635 385	508 589
<i>ebből:</i>		
Danièle Nouy (a Felügyeleti Testület elnöke)	275 604	271 140
Összesen	2 454 405	2 285 378

A Felügyeleti Testület részidőben foglalkoztatott tagjainak javadalmazása 352 256 eurót tett ki (2014: 74 776 €).

A két testület tagjainak fizetett összes juttatás, valamint a részükre az EKB által a nyugdíj-, egészségügyi és baleset-biztosítási rendszerekbe való befizetések összege 625 021 euro volt (2014: 674 470 €).

2015-ben nem történt kinevezéssel vagy hivatali idő végével kapcsolatos kifizetés (2014: 68 616 €).

Az Igazgatóság és a Felügyeleti Testület volt tagjai a hivatali idejük lejárta után korlátozott ideig még kaphatnak átmeneti kifizetéseket. 2015-ben ez az összeg, a kapcsolódó családi pótlék, valamint az EKB hozzájárulása a volt tagok egészségügyi és balesetbiztosításához 9730 eurót (2014: 243 178 €) tett ki. A testületek volt tagjainak vagy hozzátartozóiknak kifizetett nyugdíj és egyéb kapcsolódó támogatás, valamint az egészségügyi és balesetbiztosítási befizetés értéke 783 113 euro volt (2014: 599 589 €).

⁴⁶ Alábbiak bruttó összegek, tehát az Európai Uniónak fizetendő adó levonása előtti állapotot mutatják.

⁴⁷ Sabine Lautenschläger fizetése nem itt, hanem az Igazgatóság többi tagjának fizetése között van feltüntetve.

2015 végén az EKB-val szerződéses viszonyban álló munkavállalók teljes munkaidős állománya 2871 fő volt,⁴⁸ köztük 293 vezetői pozícióban. 2015-ben a dolgozói állomány a következőképpen változott:

	2015	2014
Teljes alkalmazotti létszám január 1-jén	2577	1790
Új belépők/szerződési státusz változása	648	1458
Felmondás/lejártó szerződés	(299)	(681)
Részmunkaidős rend változása miatti nettó emelkedés/(csökkenés)	(55)	10
Teljes alkalmazotti létszám december 31-én	2 871	2 577
Átlagos munkavállalói létszám	2 722	2 155

30 Igazgatási költségek

Itt olyan egyéb folyó kiadások vannak nyilvántartva, mint például az EKB épületeinek bérleti díja és karbantartási költségei, a nem aktivált eszközök és berendezések, a szakértői díjak, az egyéb szolgáltatások és felszerelések, valamint olyan személyzeti jellegű ráfordítások, mint a munkaerő-felvételi, lakhely-változtatási, berendezkedési, képzési és költözési kiadások.

31 Bankjeggyártási szolgáltatások

Ez a költségtétel túlnyomórészt azt a nemzetközi szállítási költséget tartalmazza, amely az új eurobankjegyeknek a pénzjegynyomdából a nemzeti központi bankokba irányuló, valamint az NKB-k között a többletkészletből megoldott hiánypótlást célzó kiszállításából ered. A költséget az EKB állja központilag.

⁴⁸ Az adat nem tartalmazza a fizetés nélküli szabadságon levőket. Magában foglalja ugyanakkor a végleges, a határozott időre és rövid időtartamra szóló szerződéssel rendelkezőket, az EKB friss diplomások programjának résztvevőit, a gyermekgondozási szabadságon és a tartós betegállományban levő dolgozókat is.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

10 February 2016

Independent auditor's report

We have audited the accompanying annual accounts of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2015, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes (the "Annual Accounts").

The responsibility of the European Central Bank's Executive Board for the Annual Accounts

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of these Annual Accounts in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of the Annual Accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these Annual Accounts based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Annual Accounts are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the Annual Accounts. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the Annual Accounts, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the Annual Accounts in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the Executive Board, as well as evaluating the overall presentation of the Annual Accounts.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the Annual Accounts give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2015 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Independent Member of Ernst & Young Global Limited

Chairman Supervisory Board: StB Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Otto H. Jacobs - Board of Management: WP/StB Georg Graf Waldersee, Chairman
WP/StB Hubert Barth - WP/StB Ute Benzel - Ana-Cristina Grohnert - WP/StB Alexander Kron - WP/StB Mathieu Meyer - WP/StB Gunther Ruppel
dipl. WP Markus T. Schweizer - StB/CPA Mark Smith - CPA Julie Linn Teigland - WP/StB Claus-Peter Wagner - WP/StB Prof. Dr. Peter Wollmert
Registered Office: Stuttgart - Legal Form: GmbH - Amtsgericht Stuttgart HRB 730277 - VAT: DE 147799609

Az alábbi oldalon az EKB a külső könyvvizsgálói jelentés nem hivatalos fordítását közli. Eltérés esetén az EY aláírásával ellátott angol nyelvű változat a mérvadó.

az Európai Központi Bank
elnöke és Kormányzótanácsa
Frankfurt am Main

2016. február 10.

Független könyvvizsgálói jelentés

Elvégeztük az Európai Központi Bank mellékelt Éves beszámolójának vizsgálatát, amely a 2015. december 31-i fordulónapra elkészített mérleget, az említett napon záruló évre vonatkozó eredménykimutatást, a lényeges számviteli alapelvek összefoglalóját, valamint az egyéb részletező adatokat (éves beszámoló) tartalmazza.

Az Európai Központi Bank Igazgatóságának az Éves beszámolóhoz kapcsolódó hatásköre

Az Igazgatóság a felelős az Éves beszámoló elkészítéséért és valóságghú összeállításáért, összhangban az Európai Központi Bank Éves beszámolójáról szóló, a Kormányzótanács által elfogadott EKB/2010/21 határozatban foglalt alapelvekkel, valamint olyan belső ellenőrzési rendszer alkalmazása, amellyel az Igazgatóság megítélése szerint elkerülhető, hogy a beszámoló akár csalás, akár tévedés miatt a valóságtól lényegesen eltérő állításokat tartalmazzon.

A könyvvizsgáló hatásköre

A könyvvizsgáló feladata, hogy az Éves beszámolót az elvégzett könyvvizsgálat alapján véleményezze. A könyvvizsgálatot a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok (ISA) alapján végeztük el. Ezek értelmében be kell tartanunk az etikai követelményeket, továbbá a könyvvizsgálat tervezése és végrehajtása során megfelelően meg kell bizonyosodnunk arról, hogy az Éves beszámoló nem tartalmaz lényeges hibás állítást.

A könyvvizsgálat során lefolytatott eljárás célja, hogy könyvvizsgálati szempontból ellenőrizze az Éves beszámoló tényszámait, megállapításait. A könyvvizsgáló megítélésére van bízva az alkalmazott eljárás kiválasztása, beleértve annak a kockázatnak a felmérését is, hogy az Éves beszámoló – akár csalás, akár tévedés miatt – tartalmaz-e lényeges téves megállapítást. A könyvvizsgáló a kockázati vizsgálat során figyelembe veszi a vizsgált szervezet Éves beszámolójának elkészítésére és valóságghú összeállítására vonatkozó belső ellenőrzést. Ezzel célja az adott körülményeknek megfelelő könyvvizsgálati eljárás kialakítása, nem pedig annak véleményezése, hogy a szervezet belső ellenőrzése eredményes-e. A könyvvizsgálat során ezenkívül értékelni kell, hogy az alkalmazott számviteli irányelvek megfelelőek-e, az Igazgatóság számviteli becslései elfogadhatók-e, és hogy milyen a beszámoló általános felépítése.

Úgy véljük, hogy a megvizsgált adatok elegendő és megfelelő alapot nyújtanak könyvvizsgálói véleményünkhöz.

Vélemény

Véleményünk szerint az Éves beszámoló megbízható és valós képet nyújt az Európai Központi Bank 2015. december 31-én fennálló pénzügyi helyzetéről és az említett napon záruló év során végzett tevékenységének eredményeiről, összhangban a Kormányzótanács által lefektetett és az EKB Éves beszámolójáról szóló EKB/2010/21 határozatban foglalt alapelvekkel.

Tisztelettel:

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Kiegészítő melléklet a nyereség, illetve veszteség felosztásáról

A melléklet nem része az EKB 2015. évi pénzügyi beszámolójának.

A KBER alapokmányának 33. cikke értelmében az EKB nettó nyereségét a következő sorrendben kell átutalni:

- (a) a Kormányzótanács által meghatározott, a nettó nyereség 20%-át meg nem haladó összeget az általános tartalékalapba kell átutalni, legfeljebb a tőke 100%-ának mértékéig;
- (b) a nettó nyereség maradványát az EKB részvényesei között befizetett részesedésük arányában kell felosztani.

Amennyiben az EKB veszteséget könyvel el, a hiány jóváírható az általános tartalékalap, illetve szükség esetén és kormányzótanácsi döntés alapján az adott pénzügyi év monetáris jövedelme terhére. Utóbbi a nemzeti központi bankok között a KBER alapokmányának 32.5 cikke⁴⁹ szerint felosztott összegek arányában és erejéig lehetséges.

Az EKB a 2015-ös évet 1081,8 millió euro nettó nyereséggel zárta. A Kormányzótanács határozata nyomán 2016. január 29-i hatállyal előzetes nyereségfelosztás keretében 812,1 millió eurót fizettek ki az euroövezeti NKB-k részére. A Kormányzótanács továbbá arról is határozott, hogy az éves nyereség fennmaradó, 269,7 millió eurós részét is felosztja az euroövezeti NKB-k között.

Az NKB-k között a nyereséget az EKB jegyzett tőkéjébe befizetett részesedésükkel arányosan osztják fel. Az euroövezeten kívüli NKB-k nem tarthatnak igényt az EKB felosztható nyereségéből való részesedésre, ugyanakkor az EKB veszteségét sem kötelesek finanszírozni.

	2015 €	2014 €
Tárgyévi nyereség	1 081 790 763	988 832 500
Előzetes nyereségfelosztás	(812 134 494)	(840 719 787)
Tárgyévi nyereség az előzetes nyereségfelosztás után	269 656 269	148 112 713
A fennmaradó nyereség felosztása	(269 656 269)	(148 112 713)
Összesen	0	0

⁴⁹ A KBER alapokmányának 32.5 cikke előírja, hogy az NKB-k monetáris jövedelmének összegét az EKB tőkéjébe befizetett részesedésük arányában kell felosztani.

© Európai Központi Bank (2016)

Postacím 60640 Frankfurt am Main, Németország
Telefonszám +49 69 1344 0
Weboldal www.ecb.europa.eu

Minden jog fenntartva. A kiadvány sokszorosítása oktatási és nem kereskedelmi célból, a forrás feltüntetésével megengedett.

ISSN 2443-485X
ISBN 978-92-899-1981-4
DOI 10.2866/74314
EU-katalógusszám QB-BS-16-001-HU-N